

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: I kor. Egy óra. I kor. 50 fill. Vidéken: I kor. Egy óra. I kor. 50 fill. Negyedévre 3. Negyedévre 4. 50.		Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 49. szám.
---	--	--	---

A koszorútlan halottak.

Debreczen, november 2.

Az idén halottak napján nem azokról a halottakról kellett volna beszélni, akikhez virágokat és koszoruba font örökzöldeket vittek ki, akik tavaly, harmadéve, vagy tíz év előtt befutották földi pályájukat és akiket elföldeltek a gyász könnyei, a vallás szertartásai és annyi parádé között, amennyit az utánuk maradtak módja megengedett, akiknek sirját követ szögezte be a hála, a megbecsülés és akiknek emléke föltámad Mindenszentek ünnepeinek mécsesei között. Hanem azokról a halottakról, akiket szinte közömbösen nyalából egybe, százakba és ezrekbe a haditudósítás. Ütközet volt itt, vagy ott, ezt a várost elfoglalták, visszavették, elesett itt kétezer, ott három, öt vagy tizezer ember. A halottak számát mindenik fél a maga részén szépítgeti, lealkudja, a másik részen levőket pedig tuozza. A halottaknak, igaz, mindegy. A törökök közül pusztul el több, vagy a szövetségesek közül: a valóság az, hogy a harcmezőn ezrével pusztul az emberélet. Erős, ép, kenyérkereső, családot eltartó ember, ki férfi, ki sok gyerekes apa, szóval, az emberek legjava, akiknek elvesztése legjobban hiányzik a munkában, a családban, a nemzetben. És ezeknek meg kell öletnie.

A keleti harcmezőn volt igazán halottak napja tegnap! Kirk-kilissze előtt hetven kilométernyi hosszú emborsor állt, rohant egymással szemben. Az egyik oldalon százhatvanezer ember, a másikon talán kétszáznegyvenezer. Vége van-e már a döntő ütközetnek, vagy pedig eltart még napokig? Nem tudni. Ahol azonban ilyen óriási hadak állanak egymással szemben, az öldöklésnek, a tömegpusztításnak legújabb, fokozott kegyetlenségű szerszámaival, az egyik oldalon a dicsőségvágytól, a másikon a nemzet önfentartásának érzésétől vakítottva, kergettetve, — ott irtózat az embermészárlás eredménye, a halotthalmok nagysága. Katasztrófák, járványok borzalma meg se közelíti ezt a pusztítást, amelynek szemléltője és krónikása az európai érdeklődést képviselő haditudósító tábor.

Tizezrével véreznek, rothadnak a halottak, akikhez senki se megy virággal, koszorúval, mécsessel, könnyel. Halottak, akik ma még pirosképű, talán jókedvű katonák voltak, s akiről holnap talán hirt is alig adhatnak a rájuk váróknak. És mialatt ezek a halottak türelmesen várnak arra, hogy végül összekapariák őket, gödrökbe hányják, és minden gyászpompá nélkül, siratók nélkül, bucsuztasák el, ez alatt valahol, az egyik, vagy másik részen a győzők örömjaja csendül meg; lobogókat lengetnek, fáklyákat visznek és bi-

zonyára lakomát is rendeznek a „fegyverek dicsőségére.”

És halottak napjával még nincs is vége. Senki se tudja, senki se tud rá biztosat felteni, hogy vajon a tizezerszám heverő halottak még kiket, mennyit fognak maguk után hívni. Vajjon az embergyilkolás határa megmarad-e ezen a kevésbé civilizált területen, vagy pedig berántja az a kulturált nemzeteket, és a végkifejléskép egész Európa nem lesz egyéb, mint az egymás pusztítására, kiirtására törő, a harc örületében mindent föllázító véres tömeg?

Régen volt ilyen szomorú, ilyen kegyeletlen napja a halottaknak. Keserű gunnyal néz le a sírfelirat, amely békét kíván a halottaknak. Igen, idejutottunk. Az élőknek nem tudunk békét teremteni. Senki és semmi nem elég erős erre. Királyok nem akarnak háborút, diplomaták megfeszülnek a békeközvetítésekben, a gazdasági bajok, a tönkremenetek és tönkremenők légiója hangos jajveszéléssel tiltakozik a háboru ellen, — és mégis háboru van, s a békét csak azok élvezik, akik már elpusztultak, vagy el fognak pusztulni a háboruban. Az egyik megöli a másikat, hogy ezt a harmadik végezze ki, — és így tovább, tovább, tizezrekig, százezrekig.

Hát ér valamit a kegyelet, amelyet az egész világon az egyes halottaknak megad-

LEGJOBB FEHÉRNEMŰEK FEKETÉNÉL.

Halál küssöbén.*

Irta: KÖNYVES TÓTH KÁLMÁN.

Gyönyörül szép reggel, vidám, kacér,
Fátyola leng s a föld porába ér.
Házavatásra hív az alkalom,
Derűs mosoly vonul el ajkamon.

Röpit a házhoz városi fogat,
A házigazda szívesen fogad.
Minden szoba, terem olyan remek,
Sívó homokra alig ösmerek.

Látunk a parkban virágbokrokat.
A háziasszony rózsá-csokrot ad.
Gyönyör lehet a rövid élet itt,
Hol keserű szívjóság édesít.

* F. évi október 18-án a debreczeni Andaházy-Szilágyi fiúnevelő-intézet sestetérti új házának felavatása alkalmával a felügyelő bizottsággal együtt befárván az épületet, a pincehelyiségre került a sor. A villanylámpa vakító fényénél nem vettem észre a lépcsőt s úgy zuhantam alá a mélységbe 11 lépcsőn át. Szerencsére egy kis zuzodás árán szabadultam meg a biztos halál torkából. K. T. K.

Intézetünk családias ma már,
Lakóira szebb jövő napja vár:
Karöltve jószág s atyai szigor
Rózsát növeszt s töviset eltípor.

Kellemesen suhan itt az idő.
Estére is marad, ki délre jő.
Ebed előtt ősi szokás szerint
A háziur kezével egyszer int:

„Láttak sokat, de még egy elmaradt:
Borral tele pincém a ház alatt.
Leszállhatunk üríteni egy pohárt.
Ebed előtt az asszu meg nem árt!”

Villany sugar fénye lövellt felém.
Hogy ott a lépcső nem is képzelém.
A mélybe ugrom! ... Jaj, de meredek!
Rohanva alá, ... égbe sietek.

Egy pillanat ... önsúlyom ránt alább,
Zulianok én, erőtelen fabáb!
A nagy esés magával elragad:
Rozzant ladikot zúgó forgatag.

Mint vizbefuló, másodperc alatt
Ködfátyolképen látom multamat.
Ott áll villanyözön háta megett,
Kitőt az ember mindig remegett.

Szemgödreben tűzkarika forog,
Kezét felém suhintva vigyorog!
Ajkam rebeg: „Élet! jó éjszakát!
Majd megsirat, ki összezúzva lát!”

Fohászra emelve kitért kezem.
Egy sziklatalpa ütve érezem.
Szívüöl takadt imám a sziklatal ...
Halál! kacaglak! ... Kedvre gyujt a dal!

Ma még legyőztelek, te vén koma!
Asztal terítve, vár a lakoma.
Föl a pohárral! ígyunk cimborák!
Úritve gazdánk zamatos borát!

Látom: a vén csont még a küssöbön,
Tudom, hogy egyszer beleütközöm.
Most? — Rázva csontkezét kerekét old:
E rém-kaland így vers témája volt.

A Debreczeni Zenekonzervatorium hangversenye a KALVINEUM javára
NOVEMBER HÓ 5-ÉN ESTE FÉL 8
ÓRÁKOR lesz az »Arany Bika« szálló disztermében. Jegyek a Csáthy Ferenc-féle üzletben 3 és 2 koronáér válthatók.

Női és leány modell kalapok **olcsó árban** **szerezhetők be** **Jungreis Marínál,**
tulhalmozott raktár miatt **PIAC-UTCA 56. SZÁM.**

nak, ha nincs mód megakadályozni azt, hogy az emberek tömegei ily módon, ilyen erőszakkal és igazságtalanul váljanak halottakká, hollóktól ellepett, siratlatlan, koporsótlan halottakká? . . .

A politikai helyzet.

Aki csak önmagával vitatkozik. — Bécsi vélemények.

A képviselőház szerdai ülése ugy kezdődött, mint június 4-ike óta számos elődje, de folytatásában egészen más képet nyert. Az ellenzék által délelben kiadott kommuniqué ugyan azt mondja, hogy elnök által kirendelt karhatalom az egész ellenzékét megakadályozta a képviselőház ülésén való részvételben. Ez a kommuniqué azonban nem mond igazat, mert a karhatalom csak a Ház által törvényesen kitöltött képviselőket tartotta vissza és hogy nem mond igazat, annak eleven bizonyítéka volt a mai napon gróf Andrassy Gyula, aki ellenzéki létére is néhányad magával igenis be tudott menni az ülésterembe akadálytalanul, sőt ott ki is tudta fejtetni minden mondanivalóját.

Erről a mondanivalóról saines meg kell állapítanunk, hogy se sok nem volt, se jelentősége nem felelt meg azoknak a várakozásoknak, melyeket a közvélemény egvrésze, de mindenekelőtt bizonyára maga Andrassy elhez a fellépéshez fűzött. Andrassy Gyula gróf sem a kormánypárthoz, sem tulajdonképpen az ellenzékhez nem tartozik. Kivételes helyzetben áll a pártok között. Tőle helves gondolat volt bemenni a parlamentbe, ha ez a gondolat azzal az ígérekezettel párosult volna, hogy föllépésével szolgálatot tegyen a béke ügyének, mely ma szerinte is az egész nemzet legfontosabb érdeke. De Andrassy Gyula gróf nem azért jött be ma a parlamentbe, hogy a békének tervben szolgálatakat, hanem egvszerien azért, hogy a maga fontosságát kidomborítsa a többség előtt és hogy egy kis népszerűséget halászszon az ellenzék vizein.

Nem hisszük, hogy bármely irányban sikerrel járt volna az ígérekezete. Az ellenzék sokkal több máris a vezér és még sokkal többen akarnak vezérek lenni semmint-

A temetőben.

Irta: S. I.

A lobogó gyertyalángok reszketve világították meg a temetőt s szinte versenyezni látszottak a hold ezüstfehér világával. A főtő, nehéz, gyertyaégestől származó füst eltompulva remegett a ködös levegőben . . . A millió és millió, halottak tiszteletére és emlékeztetere meggyújtott gyertya sziporkázó lángja, különböző színű olaj- és villanyfényvel vegyítve vérvörös világot vetett az égbolt szélein törnyosuló fekete felhőkre, míg a temető útjain járkáló ezernyi embertömeg misztikusan színes megvilágításban hullámozott fel és alá. A temető fényesebb helyein tolongó tömeget alkotó emberek különféle megjegyzéseket tettek a pazarul díszített és világított sírokra. Itt-ott egy-egy halk és hangosabb nevetés is fölhangzott, de azok is hamarosan elvesztek a halkán zsbongó beszélgetésekbe . . . Az elhagyottabb helyeken domboruló, gyérebbe világított sírhalmokon egyszerű ruházatu asszonyok és emberek siratták kedves halottaikat s küldtek föl halk, forró imát az Ur trónja elé, elvesztett kedveseik lelkiidvéért. A fák elsárgult levelei lassan peregetek le a sírdombokra, mintha ők is éreznék az emberek fájdalmait s vele ontanak könnyeket az emberek fájo lelkével . . . A temető hangulatának komorsága beborította a zokogó emberi lények lelkét, a ködön átszűrődő zsbongás

Van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy a Royal-kávéháztól, amelynek 5 éven keresztül voltam a másod-főpincére, november elsején kiléptem s a Hunyadi-u. 14. számú házban a mai körülményeinek megfelelően

hogv Andrassy Gyula gróf vezéri aiánlközása ott visszhangra talál. És ha Andrassy akármilyen mélyen le is száll, hogy a szövetség ellenzék mezei hadainál megértésre találjon, ezek a hadak sohase fognak még olyan magasra se emelkedni, hogy az ő nótáikat fuító Andrassyban mást lássanak, mint az esetleges zsákmány szempontjából még egy osztozkodót.

Ami pedig a többséget illeti, hát az készségesen honorálta Andrassy Gyula gróf intelmeit az idén januárban, amikor a nemzetellenes célokat követő kisebbség letörése végett appellált a többség férfiaságára, bátorságára és hazafiasságára. Ki van zárva, hogy ugyanaz a többség uira honorálta ugyanennek az Andrassy-nak intelmeit akkor is, amikor, ró most már azt követeli a kormánypárttól, hogy kövesse el azt a gvávaságot, azt a meghunyászkodást, melytől januárban még a hazafias érzés lángoló szavaival eltiltotta őt.

Andrassy Gyula gróf tehát nem aratott ma sikert sem azoknál, akik hallgatták, sem azoknál, akik még őt sem akarták meghallgatni. Ellenben elérte azt, amit bizonyára lelkéből akart elérni. Elérte azt, hogy Tisza István gróf a többség nagy lelkesedése által kísérve uira alkalmat nyert a munkapárti politika törvényességének és hazafiasságának kifejtésére. És elérte azt, hogy Lukács László miniszterelnök a párt szolidaritásának hangos kifejezéseit áltai támogatva kijelentette, hogy a jobboldalon nincs senki, aki megfutamodna a kötelesség teljesítése elől és hogy a kormány addig fog helyén maradni, amíg feladatát megoldotta, illetve ameddig ő és pártja azt az ország érdekében szükségesnek tartja.

Andrassy Gyula gróf ma nem azért ment a parlamentbe, hogy megkísérelje az ellenzék kiegyenlítését, hanem azért, hogy az ellenzéknek felkínálkozzék, a többség soraiba pedig konkolyt hintsen. Nem látjuk, hogy a többség vezéreinek válaszai után még sokkal egvségesebbnek, lelkesebbnek, harcúszágéban szilárdabbnak, gvözelmi öntudatában biztosabbnak mutatkozott, mint valaha. Mi láttuk ezt, de Andrassy Gyula gróf már nem látta. Mikor Tisza István gróf fölkel, hogy neki válaszoljon, kiment a tereméből és elhagyta a Házat. Odébb állt. Budapestben adnak egy szatirikus darabot, mely-

pedig halk zsolozsmává tompulva rezgett a léghen . . . Mindenütt tompa és mégis érzékeny nyugalom honolt.

Az egyik sötéten domborodó sírnál, melynek fehér márványa tompult fehérséggel, misztikusan csillog a hold és gyertya fényénél, egy fekete ruhába öltözött, gyászoló nő imádkozik térdén állva.

— Margit! . . . hallatszik egyszerre egy megilletődött, elcsukló férfihang.

Az asszony föláll, kiegyenesíti karcsu termetét s halálosan sáppadt arcára forró, piros vérrózsák szöknek.

— Imre . . . suttogja elhaló hangon.
A férfi közelebb lépett az asszonyhoz. Hirtelen elkapta egyik kezét s egy forró csókot lehelt rá.

— Margit! . . . Haragszik még reám? — kérdezte könnyben uszó szemekkel.

A Margit arcát ismét beborította a halálos sáppadság, szemeiben pedig fájdalmas tűz gyúlt föl.

— Távozzon, távozzon kérem, esedezem, hagyjon el . . . rebegte. — Nem ígérte meg, hogy kerülni fog? Hogy elfeledjük egymást s nem fogjuk háborgatni többé fájo emlékeinket? . . .

Imre, a férfi lecsüggesztette feiét s hátralepett.

— Margit, hát elűz?!? Ismét belekerget végtelen fájdalomba s a kétségbeesésbe? . . . Ismét azt kívánja, hogy mondják le magáról,

ben szerepel egy öreg gróf és egy fiatal gróf. Ezek vitatkoznak és az öreg gróf a vitában mindig alul marad. Végre megunja. Fölugrik és otthagya a fiatal grófot így kiáltván fel: „Evvél nem lehet vitatkozni, hiszen ez mindig ellentmond az embernek“.

Ki hitte volna, hogy Andrassy Gyula is aránylag ilyen fiatal korban már ilyen öreg gróf lett.

A bécsi Politische Korresponden budapesti levele a legnagyobb határozottsággal fordult az ellenzék részéről utabban kiadott debreczeni népgyűlésen ellenzéki vezérfiak által is hangoztatott azon vád ellen, mely szerint a nemzeti munkapárt nem tiszta választások után szerezte meg többségét, hogy tehát a kormánynak nincs joga erre a többségre, mint a nemzet akaratainak kifejezésére hivatkozni és támaszkodni. Eltekintve attól, mondja a cikk, hogy az ellenzéknek mindezekelőtt a saiat aitaia előtt való seprést lehetne sürgősen figyelembe alánlani: ez az érve sem nem új, sem nem alapos. Az ellenzék három hónapos obstrukciót tudott indítani a banktörvény ellen, egy álló esztendő áldozott a véderőreform elleni obstrukcióra, azonban 1910. júliusban, tehát közvetlenül a választások után még azoknak friss hatása alatt beérte nyolc napi felirati vitával és e feltűnően rövid vitában is csak egvszén érintette katasztrófális választási vereségének kait és nem vádaskodott a választási korrupció felszavával. Csak most, ily hosszú idő múlva jut eszébe elhittetni a választókkal, hogy a munkapárt nem tiszta eszközökkel érte el győzelmét. Ezt a elkésésétől eltekintve nagyon silány érvet azonban nem veszik komolyan sem a választók, sem a mérvadó közvélemény. Üres és hatástalan hangulatkeltesnek minősítik azt és mindenki láthatja, hogy az ellenzék ahelevett, hogy a közvélemény elfordulásában keresné 1910-iki vereségének valódi okait, legendákkal traktálja a közönséget. Ez az eljárás a legiogosabb felháborodást kelti a munkapárt körében, ahol azt mint a tényekkel ellenkezőt a leghatározottabban visszautasítják és elítélik és rámutatnak az ellenzék gyanúsító vádiával szemben arra a tényre is, hogy 1910-ben, mint az akkori lapok is bőven megírták, a tisztviselőknek igen nagy része az ellenzékre szavazott, hogy tehát a kormány és a mun-

életadó napsugaramról?! . . . Hát még mindig azt hiszi, hogy én vagyok a férje gyilkosa? . . . Még mindig nem akar nekem hinni, még mindig kételkedik ártatlanságomban? . . . Még mindig?!? Holott már a napnál is fényesebben bebizonyítottam, hogy ártatlan vagyok . . . Még akkor sem akar nekem hinni, mikor már mindenki tudja, hogy férje öngyilkos lett? . . . Midőn már halálának okozója, az, ki a halálba kergette, börtönben sanylődik! . . . Margit! . . . kiáltotta el-elcsukló hangon a férfi.

Margit megremegett s halkán, párjavesztett gerle módjára felzokogott. Lelki-szemei előtt elvonult kinszenvedésének egész sorozata.

Látta amint férjét megtalálta dolgozó szobájában — holtan. Körülötte mindenütt vértócsa s távol tőle a véres revolver, arca az irtózatos halálkintól rémesen eltorzulva . . . Kezén a szintén véres kézelő, a gyilkos ujjlenyomatával. Hiszen mindenki gyilkosságra gondolt . . . Visszaemlékezve látta, hogy mint verik bilincsekbe a rendőrök leghivebb imádóját, a szívének minden vércsöppjével imádot Kortvélyesi Imrét . . . Visszaemlékezett a tárgyalásokra is. Hallotta mint tagadott Imre, az ő imádot Imréje s mint hallgatott el konokul, midőn az ujjlenyomatokról kérdezte az elnök. Hallotta, hogyan hirdették ki a halálos ítéletet Imrére, az ő Imréjére, amiért — állítólag halálos ellenségét meggyilkolta. Látta, hogy mily lemondó szomorú pilantást vetett

ezimen november 2-án, szombat este modernül berendezett kávéházamat megnyitottam. Céлом, hogy a mélyen tisztelt kávéházba járó közönséget előzékeny, pontos, tisztán kezelt ételek és italok kiszolgálásában részesítem, o Esténkint kitűnő zenekar. Szives támogatást kér

BENEDEK MIHALY.

„Fillér-kávéház“

kapárt részéről alkalmazott úgynevezett korrump eszközökről íőhíszeműleg szó sem lehet.

Ma osztották szét a közös miniszterium előterjesztéseit, melyekben a közös miniszterek a delegációknak az osztrák magyar monarchia közös kiadásainak és bevételeinek 1913-ik évi előirányzatát alkotmányos tárgyalás végett bemutatják.

Az 1913-ik évi előirányzatnak az az örvendetes karakterisztikuma, hogy semmiféle kellemetlen meglepetést nem tartalmaz, hanem azokban a keretekben mozog, melyeket a két állam kormányai fixiroztak. A delegációk pedig alkotmányos módon megállapítottak a mult alkalommal.

Az 1913-ik évi előirányzat ehhez képest tartalmazza a folytatólagos részleteit azoknak a több kiadásoknak, melyeknek megajánlását a mult delegáció szükségesnek tartotta és amelyek részben a közös hadsereg fejlesztését, részben pedig az új tábori tüzérségi anyag folytatólagos beszerzését célozzák, részben pedig a hajóhad kialakítására szolgál. A hadügyminiszterium beleértve a tengerészetet is, az 1913-ik évre 20 millió koronával többet irányoz elő, mint az 1912-ik évben. A külügyminiszterium körülbeül egy milliárdnyi póthitelt kér, követségi épületek tatarozására és berendezésére.

A költségvetés pénzügyi tárgyalása ilyenképpen a jövő héten megnyíló delegációnak fokozott munkát adni nem fog, hanem az illetésszak jelentőségét az fogja megadni, hogy a nehéz külpolitikai helyzet megvitatására fog kerülni a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottságban.

A TANITÓK FIZETÉSRENDFÉZÉSE. A fizetésrendezésre vonatkozó törvényjavaslat, amelyet a miniszter legközelebb a képviselőház elé terjeszt, három fokozatba osztja az állami tanítókat és így bizonyos időközökben biztosítja előmenetüleket. A három fokozat körülbelül megfelel az állami tisztviselők XI., X. és IX. rangosztályának. A nem állami tanítókról is gondoskodott a miniszter a törvényjavaslatban, a mennviben az ő fizetésüket is rendezi állami hozzájárulással, azonban természetesen különbséget tesz az állami és nem állami tanítók között.

rá Imre, midőn kivezették! ... Oh, ez ember fölötti, pókóli kin volt! ...

Hitte, hogy Imre ártatlan és mégis ... Miért hallgatott el mindég, há az ujlényomatokról volt szó? Mily rettenetes titkot takart el hallgatása? ...

Aztán ... pár nappal az ítélet végrehajtása előtt egy levelet talált meg elhunyt férje íróasztalának fiókjában. Egy levelet, melyet pár órával, vagy pár perccel halála előtt írt. Oh, minden sorára, minden betűjére emlékszik!

— A kötelesség kerget a halálba. — írja. A három hónap, melyet ellenségem adott, ma lejárt. A fekete golyó halálba üldöz ...

Mily diadallal lobogtatta meg a piciny papirost kezében! Hogy kutatott tovább! ... S nem hasztalan, félóra mulva már tudta a gyilkos nevét s a gyilkosság okát. Mennyire megundorodott ekkor a halott férjétől! ... Legjobb barátja feleségét csábította el s midőn az rajtakapta őket, a botránytól félve amerikai párbajt vívta. Férjének jött a fekete golyó. Megtalálta az ellenség figyelmeztető levelét, hogy a határidő lejárt! ... Ekkor mindezt átadta az ügyésznek.

Egy nap alatt befejezték a nyomozást. Imrét pedig — fényes elégtételt szolgáltatva neki — szabadon bocsátották. Oh, mily öröme volt ekkor! ... Csak az a kézelő ne lett volna ...

Egy év mulva aztán meglátogatta Imre. Mindég gyakoribb lett, végre egyszer — ködös, szomorú novemberi nap — megkérte ke-

Debrecen a vasutak ellen

A városi közgyűlés harmadik napja

A szerdán megkezdett közgyűlés 3 napos tárgyalás után ma este ért véget. A fontos ügyeknek, életbevágó kérdéseknek egész serege került a törvényhatósági bizottsági tagok elé. A közgyűlés tanácskozásai általában a nyugodt tárgyalás színvonalán állottak, nem egyszer azonban a szenvedélyesebb jelenetek sem hiányoztak.

Különösen a mai, utolsó napi tárgyalás nyomán szomoruan kell megállapítani, hogy a sokat hangoztatott fejlődési vágy nem nagyon volt észrevehető és hogy Debrecen közgyűlése sok tekintetben és különösen a modern értelemben vett haladás és ezzel a város kárára a régi maradiságokról szomoruan nevezetes maradt közgyűlésekre kezd emlékeztetni. Láttuk, hogy nem egy kérdésben a személyes ellentét az ügyek rossz elintézését eredményezték. Láttuk, hogy a polgármester egyenesen, sőt tiltakozva s felháborodva utasított vissza indítványokat, sőt izgatott azok elutasítása érdekében. Pedig azok az indítványok tartalmuk és indítványozójuk személye tekintetében is világosan a legjobb akaratuak, igazán szociális és gazdasági célt szolgálóak voltak. Fejér Ferenc dr. indítványait értjük, amelyekkel a nyomasztó élelmiszerdrágaság bajain kíván segíteni, a megélhetésen könnyíteni. Az indítványok ellen Kovács József polgármester tőle szokatlan hévvel és frissességgel kipirulva és haragosan izgatott, hogy szavazzuk le és ugrott fel minden egyes indítvány után, pedig ezek az indítványok minden tekintetben helyesek, megfontolásra érdemesek és a város lakosságának életét erősen érintőek voltak. A leszavaztatás s a polgármester haragja annál kevésbé volt indokolt, mert hiszen ilyen indítványokkal neki kellene elő-

állani, mert ilyen irányu kezdeményezéseknek tőle kellene kiindulni.

Ugyanez a harag nyilvánult meg részéről a vasutak hozzájárulása kérdésében is, amelyben szakbizottságok, sőt a tanács állásfoglalásával szemben is erős oppozíciót, sőt ennél is többet fejtett ki. Ma a vasutak jelentőségéről beszélni s azok mellett érvelni feleslegesek. Minden modern gondolkozásu, objektív felfogásu ember tisztában van azok nagy fontosságával, csak itt, Debrecenben, a debreceni közgyűlésen, az ott elhangzott vezérszónoklatok mellett és a polgármester segítségére kíséretében eshetik az meg, ami ma itt megtörtént, hogy ugyanis ahelyett, hogy új vasutak létesítésére örömmel kezelt nyújtottak volna, személyi vonatkozásu vitát provokáltak. A tárgyalást ugyanis az érdekeltségi kérdés között folytatták ahelyett, hogy fejtegették volna azt az óriási hasznot, hogy Debrecen érdek-környezetébe újabb vasutvonalak kerülnek.

A mai, harmadik napos közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

A költségvetés.

A mai közgyűlés a költségvetés tárgyalásával kezdődött és pedig Márk Endre indítványára en block tárgyalják a költségvetést, illetve csupán a szakbizottságok és tanács észrevételeit vegyék tárgyalás alá.

A világitási vállalat költségvetésénél Fejér Ferenc dr. indítványozza: foglalkozzék a világitási vállalat azzal a kérdéssel, hogy a szegény emberek lakásába is vezesse be ingyen a villamos vezetéket s a megfelelő áron szolgáltatassa az áramot. E dolgot közegészségügyi szempontból igen fontosnak tartja s kívánja, hogy a jelentést három hó alatt adják meg.

Kovács József polgármester: Szavazzuk le az indítványt.

A polgármester fölhívása sikerrel is járt, a közgyűlés nem fogadta el az indítványt.

A vállalatok költségvetésének után a házipénztár költségvetésének általános tárgyalásánál Fejér Ferenc dr. ismét a következő két indítványt tette: A piaci, az élelmiszer drága-

zét és ő ... elutasította! ... mert a kézelő titkát nem árulta el, ő pedig nem akart abban a kétségben élni, hogy hátha ... mégis ... Hisz a gyanu oly könnyen születtek! ... Pedig hogy mily nagyon szerette! ... És hogy megbánta tettét azóta ...

Nem is találkozott vele többet, mert akkor megígértette vele, hogy nem fogják látni többé egymást! ... S ime ... Most, midőn már mindent tud, a kézelő titkát is, mert lelkiismerete nem hagyta nyugodni, míg detektívét nem fogadott, ki aztán ügyesen földerítette az egészet, most ismét találkozik vele ... Midőn semmi, semmi nem tartja vissza többé a jólt megérdemelt, a gyermekkor végződése óta várt boldogságtól, ime ismét itt van ... Könyörög neki! ... De, hát miért nem akarja elfogadni az oly szívesen fölkinált boldogságot?

— Hát elűz? Nem könyörül rajtam? — szakította félbe gondolatait elcsukló hangon a férfi.

Margit ránézett a megtört férfire. Szívét elfogta a fájdalom.

Miért utasítanom el? — kérdezte önmagától. — A kézelőért? Hiszen annak titkát már tudom! ... De hát akkor miért? ... A világ szájától félek? ... Ez az ... ez az.

— De miért utasít el? — kérdezte újból a férfi. Vagy ... a világ szájától félek? — leste el az asszony gondolatát. Hát ad erre valamit? Ha igen, hát nem lehet rajta segíteni? Nem mehetünk el innen olyan helyre, hol

senki, senki nem ismer bennünket? Nem dohatom-e én el őseim meghurcolt nevét??? ... Vagy nem elégette meg az első lemondás keserveit? Margit!? ... Kérem, feleljen, hát csakugyan elűz? S ezt csakugyan ezért, vagy a kézelőért teszi? ...

— Annak a titkát már tudom — mondta csöndesen a nő. — Ön eltagadta azt előlem s inkább kész lett volna meghalni, minthogy elárulja. S mindezt miért? Mert nem akarta, hogy nővérenek tiszta neve elhomályosuljon s nem akarta, hogy becsutlen férjemet halála után is becsutlenség érje, mondta szemrehárvól. — S ime, mégis tudom az egész esetet. Férjem halála előtt bósszut akart állani Önön s belopódzott nővére hálószobáiba. Ön észrevette s nem tudom, szóváltás után-e, dulakodni kezdett vele. Eközben fölhasadt keze s a vér reátapadt férjem kézelőjére. Így volt? Láthatja tehát, hogy ez nem ok.

— De hát akkor mi? — fakadt ki a férfi.

— Vagy ... vagy ... már nem szeretet?!!! Az asszony nem birt tovább érzelmeivel. Feje keblére hanvatlott s zokogva borult a férfi kariaiba. Aikuk egy hosszú, néma csókban fort össze. S a gyertyákból felszálló füst mintha óriás szellemmé alakult volna a ködös, hideg légtérben, mely áldólag terjeszti feiük fölé kezeit ...

A remegő gyertyalángok a holddal versenyre kelve világitottak a halottak birodalmában.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK!

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Füzlet 11-57. sz. Fióküzlet 732. sz

ság az óriási árak enyhítése érdekében tegyen valamit a tanács. A ménesnek föntartott, drága, jó földön baromfitenyésztést létesítsen. A tejszegénységen úgy segítsen, hogy tejcsernok útján jó tejet adjon a közönségnek s esetleg a bérleti szerződésekben kösse ki, hogy minden bérlő tartozzék egy-két tejelő tehenet tartani. Ez igen fontos kérdés. És a közönségnek nemcsak a tanács suitoló, de hasznos, segítő kezét is éreznie kell néha.

Kovács József polgármester: Adja be írásban!

Márk Endre, Thiesen Arthur fölszólalása után a közgyűlés elvetette az indítványt.

Az árvaszéki kiadások tételeinél **Bárdos Géza**, hivatkozással arra, hogy Roncsik Lajos árvaszéki elnökről mindenki tudja, hogy kiváló, derék tisztviselő, akit általános szeretettel vesz körül a város lakossága, indítványozza, hogy 800 korona személyi pótlékot adjon a közgyűlés neki. Ugyanígy szólalt föl **Márk Endre**, aki nagy elismeréssel szólott Roncsik Lajos tisztviselői működéséről.

Kovács József polgármester: Nincs ott olyan sok dolga, jószereint pihenni ment oda. Szavazzuk le az indítványt.

A közgyűlés azonban elfogadta az indítványt és megszavazta a személyes pótlékot.

Fejér Ferenc dr. indítványozza, hogy a Zenekonzervatórium segélyét töröljék, mert a városnak magának is van zenedéje. A közgyűlés azonban meghagyta a segélyt.

Több kisebb tétel után a közgyűlés elfogadta a költségvetést s a pótdadót 41 és fél százalékban állapította meg.

Póthitelek.

Kimondta a közgyűlés, hogy a vízvezetési ellenőrző kutat bekapcsoltatja csatornával a hálózatba, jóváhagyta a viztoronyban kávéház és terras létesítését és költségvetését, valamint a vízvezetési hálózat kiterjesztésére vonatkozót is. Elfogadta a közgyűlés ezután többek hozzászólása után azt az előterjesztést, hogy a vízvezetési toronyt vörösrézrel fedik. Megszavazta az erre vonatkozó költségvetést s kimondta, hogy árlejtés után kell a munkát kiadni.

A Háztulajdonosok Egyesületének kérésével kapcsolatban többek hozzászólása után kimondta, hogy a csatornabekötési költségek biztosítására megkéri a törvényes zálogjogot, a számlákat korrigáltatni fogja.

Megadta a területhasználati engedélyt a Debreceni Helyivasutnak a közvágóhídi vonalon tervezett fűtőház, vágányzat, kiterő és vágányhálózat építésére.

Több gazdasági költségelőirányzat, az Aranv Bika-szerződés, számadás, alapítólevél tudomásulvétele, a Stenczinger-ház lebontása, a Révész-utca kiszélesítése folytán telekértékelmelkedési járulékok kivétele. Jelentések tudomásulvétele után a vasuti hozzájárulások kérdését tárgyalta a közgyűlés.

A vasuti hozzájárulások.

Vargha Elemér dr. tanácsnok ismertette a debreceni—nagyváradai helyi érdekű vasutak kérését, hogy a nagyléta—székelvéri vasut kiépítéséhez még 50000 korona értékű törzsrészt vegyen, mert a vasut rendkívül nagyfontosságú Debrecenre s mert enélkül a társaság nem tudná fölépíteni a vasutat. A jog- és pénzügyi, valamint a közlekedési bizottság javasolja a hozzájárulást, a tanács nem. **Ujlaki Hugó** azt bizonyítja, hogy a vasut, bár előnyöket teremt, de ezek nem érnek föl a hozzájárulás összegével.

Zádor Lajos a hozzájárulás megadása mellett szól föl. Rámutatott a nagy érdekekre, amelyek Debrecenre e vasuthoz fűzők, mert hiszen a Szilágyságot kapcsolná ide. — Régi bünt kell e vasut kiépítésével jóvá tenni.

Több hozzászólás után a közgyűlés 39 szavazattal 18 ellenében a tanács javaslatát fogadta el, a hozzájárulást nem adta meg.

A debreceni—miskolci vasut.

A debreceni—hajdunánási vasut a Mis-

kolcig terjedő meghosszabbításhoz kért 400 ezer korona hozzájárulást. A szakbizottságok és a tanács 300 ezer korona megadását javasolták.

Révi Nándor dr. hosszasan fejtegeti, hogy nincs haszna e vasut építésének. Vasuti szakértőkre hivatkozik, hogy adatait azoktól kapta.

Márk Endre: Kik azok? Halliuk!

Révi Nándor dr.: Vasuti szakértőktől. Majd azt fejtegeti, hogy a Vasuti Forgalmi Bank részvénytársaság érdekeltségei alapján Debrecenre bakként feji meg.

Közbeszólás: Kik azok az érdekeltek? Nevezze meg őket! Mutasson reáit!

Révi Nándor dr. vonakodik ezt tenni, csak annyit mond, hogy azok, akik vasuti igazgatóságban vannak benn, mert minden vasut a Forgalmié.

Végre is hosszas vita után 30 szavazattal 17 ellenében a közgyűlés a 300000 korona hozzájárulást megszavazta.

A nyírségi vasut.

A tanács javasolja, hogy nyíradony-nyírbéteki vasut megépítéséhez a kért 150000 korona helyett 80000 koronával járuljon hozzá Debrecen.

Révi Nándor dr. hevesen kiált föl és csap az asztalra:

— Ez már egyenesen zsebvágas!

Juhász Ignác nem szavazza meg, mert a város nem bírja e nagy hozzájárulási összegeket.

Jászi Viktor dr. nem látja a vasut fontosságának szakértői bizonyítását.

Nyíry Ernő dr. kitűnő érvekkel szól a hozzájárulás megadása, a vasut fontossága mellett.

Debreczeni Jenő is nagy szaktudással szintén ilyen értelemben szól föl s megcáfolja **Révi Nándor** dr. állításait.

A tárgyalás folyamán **Révi Nándor** dr. folyton azt hangoztatta, hogy az érdekeltek szavazzák meg a hozzájárulásokat.

Erre vonatkozott **Szentkirályi Tivadar** fölszólalása, aki elítélte **Révi** általánosságban való gyanúsításait s egyenesen a főispán figyelmét hívta föl ez eljárára.

A közgyűlés még hosszú vita után visszavonta az ügyet teljesebb előkészítés és megokolás végett a tanácsnak.

Egyéb ügyek.

Gyors egymásutánban folvlt le azután az ügyek tárgyalása, többek között, hogy a nős városi tisztviselőknak hat, a nőtléneknek három öl fát ad, ölenként 20 korona árban. **P. Nagy Zoltán** részére 1000 korona tandíjsegélyt ad. Végül a szolgálati idő beszámítása, segélyezés, szabadságidő engedélyezés, nyugdíjazás iránti kéréseket intézett el és több felebbeszét utasított el, mire a 3 napos közgyűlést a főispán berekesztette.

IRODALOM

— **A Divat és Művészet** őszi és téli száma a folvóiratok rendes terjedelmét és kiállítását meglepően felülmúlja. Valóságos divatművészi album, amelynél szebbet, káprázatosabbat még a külföldi divatlapok sem produkáltak eddig. Az elegáns, izléses toalettképek pompázó hölgyeknek valóságos szépségkiállítását táriák elénk a „Divat és Művészet” hasábjai. A tipográfiának remeklése ez az iradalmilag is magas színvonalú divat revü, melynek művészi illusztrációi sorába ezuttal színes képek is vannak ékelve. **A Berkovits Hugó** gondos és áldozatkész szerkesztésében megjelenő „Divat és Művészet” e kivételesen gyönyörű száma 2 kor. 50 fill. Előfizetési ára egész évre 18. korona. fél évre 10 korona. Megrendelhető minden könyvkereskedésben vagy a kiadóhivatal utján Budapest IV. Váci-u. 7.

Mi történt az erdőn?

(Gyilkosság. vagy öngyilkosság? — A vándorló holttest. — Az apa látománval. — Egy névtelen levél. — Agnoszkálás két év múlva. — Elmosódott nyomok.)

A debreczeni csendőrség pár nap óta olyan ügyben folytat nyomozást, amelyhez nemcsak a nyomok, de az emlékek is rég kimosódtak a krónikák kerékvágásából. Évek előtt a fancieskai erdő fái suttogva adtak hírt egy akasztott emberről, akiről a halottkémi vizsgálat azt állapította meg, hogy halálát fulladás okozta. Évek múlva pedig jelentkezik egy névtelen levélíró, aki azzal vádolja az apát, hogy bűnös fia halálában, melyet lehet akaratán kívül, de a maga emberi gyarlóságában, a düh és az elfogultság hatása alatt idézett elő. Aztán az igazságszolgáltatás nevében megjelenik a csendőr, a kir. ügyész és a törvényszéki orvos s a maga lelkiismeretességével igyekezik felásni a nyomokat. Melyeket az idő és az enyészlet már régen eltüntetett a kutató szemek elől.

A város határában eső Fancieskán gazdálkodik évek óta **Tóth N.** kisbirtokos. Afféle pár holdas zsellérföldje van, melyet a maga kezemunkájával, verejtékével táplál s igyekezik megtalálni ideje gyümölcsét. Ami sok küzködéssel, töréssel-zuzással jár. Meg kell fognia az eke és a borona végét, hogy kisarjadjon az év költségvetése. Minden kézre szükség van ilyen tájon a háznál. **Tóth** gazdúr sem tehetett kivételt s egész házanépe talpon volt, amikor a gazdasági munka megkívánta. Ugy mondják a szomszédok — maga sem tagadja — hogy kissé indulatos természetű ruházta fel a sors, amiért gyermekei, kiket tisztességgel nevelt, rendre hagyták ott a szülei házat.

— Bizony — mondja — én is megfogom az eke szarvát, gyermekeimből sem nevelhettem urakat. Kemény szóval kellett őket dolgozra nevelnem.

Ezerkilencszáztízben már csak a legkisebb fiu maradt otthon, aki éppen olyan szeretetben és elbánásban részesült, mint többi testvérei.

— Vagy még gyengébben is lett fogva, merthogy kissé gyengefejú volt! — mondja az apja.

Nyár volt, a legnagyobb mezei munka ideje. Ilyenkor korán nyugszik a gazdaember, hogy másnap meg napkelte előtt kész legyen a házi munkával, melynek végeztével egész idejét a tarlón tölti. A lovakat már reggel két órakor megápolják, etetik-itatják, hogy kedvvel, erővel vonja az igát.

Tóth is felköltötte legkisebbik fiát, aki még odahaza volt, lássa el az állatok körül a teendőket, maga visszament a házba, ahol a szerszámok körül foglalkozott. Később megint benézett az istállóba, és a fiut alva találta. Ugy látszik, nem igen tudott életet verni bele, mert erősebben kezdte rázni, ráncigálni. Talán a kezével meg is érintette. Mi történt, senki sem tudja. Csak a gazda és a fiu találkoztak ott egymással. Annyi azonban bizonyos, hogy akkor reggel látták utoljára a háznál. Mert délben hiába keresték, másnap reggel pedig, mikor keresésére indultak, a fancieskai erdő egyik fájára felakasztva találták.

Az apja szekérre tette gyermeke holttestét és este fel behozta a debreceni közkórházba, ahol a halottas kamarában akarta letenni. Am itt akkor hely nem lévén, visszafordult a ravatalos kocsiával s a tetemet a maga házában tette koporsóba és vizsgáltatta meg halottkémi orvossal.

— A halál oka fulladás! — vezették be a halálesetéről felvett nyilvántartásba s az ügyesség eltemetéséhez megadta a törvényes engedélyt.

Ez két év előtt történt. Azóta a fiu hantjait belepte a gaz és a feledés, csak néhány napján esik szó róla a családban, amikor így

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szereshetjük be

WEISZ ADOLF
postahozzaadónál, Debreczen, Rössuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Mindenszentek napja táján felkerekednek a halottak emlékei . . .

Azt mondja egy névtelen levél, melyet a debreczeni csendőrséghez intézett valaki, hogy a halott emléke kísért az események óta az apai házban. „*Tóth gazdának látomániai vannak*” — írják a levélben — „*mert hogy nem természetes halállal mult ki a gyerek.*”

Aztán le van írva annak a két év előtti éjszakájának a története, egészen másként, mint én előzőleg ismertettem. Azt állítja a névtelen vád, hogy az apa, mikor fiát aludva találta az istállóban, vasvillát kapott a kezébe avval nekiesett a fiának s mikor az előle a szabadba menekült, követte és *olyat vágott a vasvillával a nyakára, hogy menten összerogyott és meghalt.*

Később látta, hogy a fiu nem tér magához, kocsira tette, bevitte az erdőbe és ott egy fára felakasztotta, azt a látszatot akarván ez által kelteni, higgyék, önként vált meg az életől. Itt mint legfontosabb bizonyítékot hozza fel a levél írója, hogy a *holtestet nem is tüggő helyzetben találták az erdőben, hanem egyik oldalra dőlve s a lába is a földet érte.*

Természetes, hogy ilyenek hallatára a csendőrség nem maradhatott veszteg, jelentette az esetet az ügyészségnek, ahonnan utasítást kapott a leglekiismeretesebb vizsgálat megejtésére. Nagy titokban foly a nyomozás egészen máig s tegnap megtörtént az elhunyt fiu *exhumálása* is. És pedig *negatív* eredménnyel. Mert az idő a maga örlő kezét ráteszi mindenre, ami szerves anyagból van s a két év előtti történet halottja ma már csak csontos koponyájával bámul a merész halandóra, aki történetét ki akarja fürkészni . . .

Gyulai Zsiga.

Török menekültek Debreczenben

Hét tisztt és kétszáz közember

Az a szimpátia, mely a most folyó Balkán-háboruban magyar részről a törökök iránt megnyilvánul, ma délután pillanatra megtestesülést nyert a pályaudvaron, ahol mintegy 200 török katona-menekült vonult át 7 tiszttjének a 78. gyalogezred egy hadnagyának és altiszttjeinek vezetésével. Négy kocsiban foglaltak helyet és Ungvár a célja utjuknak. Pár nap előtt lépték át a boszniai határt s a monarcha, mint semleges terület, oltalma alá menekültek az egyesült szerb-montenegrói hadak elől. Szerajevóban jelentkeztek, ahonnan Boszna-Bródon át szállították keresztül őket. Itt maradnak, amíg a kocka eldől s a béke virágozik ki a mai véres csatateretek mezőnyén.

Négy óra előtt ért be velük a Budapest-ről jövő személyvonat s majdnem egy órát töltöttek a pályaudvaron, honnan tovább viték őket rendeltetésük végállomására, Ungvárra. Itt tartózkodásuk hire gyorsan eljutott a városba is, honnan igen sokan mentek ki a pályaudvarba és a menekült katonákat dohánnyal, étellel, itallal vendégelték. Lapunk munkatársa a következő tudósítást közli a menekültek helyzetéről és utjának irányáról.

A pleviei csata után.

Annak idején a haditudósítások beszámoltak arról a végzetes összecsapásról, mely a szerbek és törökök között Pleviénél ment végbe s melyből a török hadsereg megtépázva, súlyos veszteséggel került ki. Ugyanakkor a bolgár hadtest Úszkübnél operált hasonló szerencsével s a szerbek és montenegróiak benyomultak a szandzsákba, ahol maguk előtt kergették a tartozékától elvá-

gott menekülő török katonaságot. Ennek egyrésze, mintegy 1200 ember, hetven tisztt vezetésével Pirje-Poljéba vonult vissza, amely a boszniai határ szélén terül el.

A tisztek itt haditanácsot tartottak s miután sem arra nem volt kilátásuk, hogy valamelyik közeli török hadtesttel egyesülhessenek, sem arra, hogy magukat valamiképp keresztülvágják, elhatározták, átlépik az osztrák-magyar határt és itt mint semleges területen, a monarcha védelmébe ajánlják magukat. A legénység fáradt, elcsigázott, felszerelése hiányos, municiója semmi sem volt, oktalanlás lett volna őket feláldozni. A tisztikar tehát rendbeszedte a századokat, közölte velük a tanácskozás eredményét s erőteljes menetben, a fellobogott reménység tüzevel szívében, indult a boszniai határ felé, hogy megmentse, ami még megmenthető: *életét.* Az üldözőket a mi bakáink szuronyfala állította meg.

Boszna-Bródtól Ungvárig.

A határállomáson a legénység lerakta a fegyverét, míg a tisztek kardjukat megtartva, a helyőrség utján Szerajevóba lettek internálva. Itt a hadtestparancsnokság úgy határozott, hogy apróbb csapatokra osztotta őket és tiszttjeik felügyelete alatt különböző helyőrségekbe osztatnak be, ahol a háboru befejeztéig maradnak. Így jutott a mai átutazó rész, mintegy 200 legénység és 7 tisztt Boszna-Bródon át Budapest, majd Debreczenbe, innen pedig Ungvárra, ahol mindvégig tartózkodni fog. Legidősebb tiszttje egy kapitány, kitünően beszél franciául s modern, képzett katonának látszik.

Társai is jó benyomást tesznek. Ellenben a legénység száználmas képet nyújt. Ami háborus alkalommal nem is lenne szembeszökő, ha nem tudnánk, hogy ezek az egykedvű, éppen nem bátor arcu legények talán nem is húzták ki hüvelyéből kardjukat, hanem vad irammal menekültek, mikor az ellenséges hadakat megpillantották. Az öltözköik legjobban hasonlít a mi rabjaink ruházatához, barna, darócszerű nadrág és kabátot viselnek, a melyen keresztbe van átszalva iszákjuk, a melyet harcban hátukon viselnek. A legénység bakkancsban, a tisztek csizmában járnak s ruhájuknak megfelelő fezt viselnek. — Európai szem alig nézné őket katonáknak.

Portrék a kupé ablakán.

A tiszteknél pár nikkal pénzdaráb van, ezt gavallérosan vetik oda drága cigaretták ellenében. Azt hiszem, ez a baksis, amelyről oly sokat hallottunk. Vagy még ennél is kevesebb. Jellemző lelkiállapotokra, hogy éppen nem fogják fel tragikusan helyzetüket s a kapitány, aki a legkülönb legény a talpán, az egyik kíváncsi urhölgyet megpillantva, odaszól a kísérő cs. és kir. hadnagyhoz:

— Az a kis lány tetszik nekem?

— Nőtlen a kapitány?

— Dehogy! A feleségem is utánam jár pár nap mulva.

— Nálunk azonban ez — *diánsz*, — mondja franciául a török.

Tiszttársai is közbeszólnak s olyan vigtársalgás fejlődik a közönség és a menekülők között, mintha csak ők nyerték volna meg a veszttt úszkübi és pleviei csatákat. — Csak egy hatalmas bajuszu, bikafejű ázsiai arc mered komoran maga elé és temetkezik a tenyerébe, mintha guzsba került óriás, vagy egy őserdőből kivert bölény volna.

Valaki azt újságolja, hogy a törökök tegnap nagy győzelmet arattak a bolgárokon. A

mi hadnagyunk tolmácsolja. A kapitány pedig tovább adja tiszttársainak. Mintha vilányítés érte volna, ugrik fel a hatalmas szál ember s a két szemé, mint két puskacsó, vilámlík át marcona arcán. Mégegyszer megkérdezi:

— Igaz ez?!

Bajtársai megerősítik. Az ablakhoz lép és katonás tüzzel szalutál. Erre a percre ugytetszett: ez egy kárhozatra készttett — *Gigász!*

(gy. zs.)

Hirek a harctérről

(Feltétlenül megbishatatlan.)

Alábbi híreket saját lentjegyzett tudósítónktól kaptuk, aki azoknak hitelességéért, minőségéért és tartósságáért ezennel garanciát vállal. Ha azonban netán valaki a hitelességben kételkednék, jogában áll azokat közjegyzőileg hitelesíttetni. A feladási helyekre tessék nagyon vigyázni. Nemtetszőkért a pénz visszajár.

Podgorica. Hosszas és heves ostrom után csapataink a beránai erődöket elfoglalták. — A törökök rendetlen futással menekültek, sokan a skutari-i tóba estek és egészen nedvesek lettek. Az ellenség halottainak száma óriási. Részünkről egy ember meghalt tüdőgyulladásban, egy tisztt pedig a szakállán könnyebben megsebesült.

Konstantinápoly. A kirkilisszei ütközet még folyton tart és előreláthatólag szombaton délután 6 óra felé ér véget. Seregeink nagyszerűen operálnak, maga Hercul professzor is megirigyelhetné őket. Az ellenség minden támadása visszaverve. Huszezer bolgárt elfogtunk és harmincezer halott hagyta el a csatateret. Kénytelenek voltunk egy párezret visszaadni, hogy legyen nekik mivel tovább vezetni az ütközetet. Drinápoly teljesen nyugodt, tegnapelőtt 20 újabb moziengedélyt nyújtottak át a válnak.

Belgrád. A pristinai ütközetben csapataink oly fényes győzelmet arattak, hogy közkívánatra ma újból megismételték. — A szerb ágyuk valósággal leberetválták az ellenséget, amely mind egy szálíg elpusztult, alig maradt irmag belőle. A megmaradt irmagot erős fedezettel a főhadiszállásra viték, ahol óriási lelkesedés tört ki.

Athén. Északi hadosztályunk Kasszafarosz tábornok parancsnoksága alatt ma egészen Tamadoch magaslatig nyomult előre és ott az Anzágosz-erődök ellen heves támadást intézett. Az ellenség rövid ideig tartotta magát, végül hanyathomlok elrohant és különböző dolgokat hagyott hátra. Csapataink mindent bevettek.

Vranya. Seregeink kitünő kondícióban vannak, a lelkesedés óriási. A legénység olyan vakmerően és vitézül támad, hogy a parancsnokok legfelsőbb utasításra kénytelenek visszatartani, nehogy felhevüljenek és náthát kapjanak. A legutóbb kibocsátott fővezéri napiparancs meghagyja, hogy a nőkkel, gyermekekkel, sőt magával az ellenséggel is humanusan bánjanak. A golyókat vattába kell burkolni, így nem fáj olyan erősen.

Cetinje. Nikita fejedelem ma az összegyült seregek élén három pofonnal és négy hasbarugással illette Roszkosztovics tábornokot, mert Tuzi ostrománál futni hagyta a törököket és a győzelmet nem aknázza ki.

— Mivel teszed ezt jóvá, te Niemand! — szölt reá erélyesen a fejedelem.

— Ezzel felség! — volt az önérzetes válasz, mire a tábornok hirtelen egy levesmerő kanálnyi patkánymérget vett be és szó nélkül meghalt.

— Ez derék katona volt. — szölt a fejedelem meghatva — kár érte. Elég lett volna egy kávéskanálnyi is.

Flb.

A HÁBORU

Fordult a hadiszerencse

Török győzelmek mindenütt

Nagyon is elsietve kongatják meg Törökország fölött a halálharangot. Temetik, mielőtt még meghalt volna a halotti tort ülnök, mielőtt eltemették. A játszma még tart és a balkáni egyesültek vérvesszesége oly nagy, hogy feljajdulnak a sok győzelemtől. Károgó varjunak a török birodalom mesebzezt teste fölé elsőnek Sassanov jelentkezett. Oroszország békeszerző külügyminisztere, a kinek ragacsos ujjaihoz tapad a háboru, a melynek ő volt a kezdeményezője, tűzbe vezényelvén a Balkán egyik átalányozott fejedelmét az olasz harctól amugy is sorvasztott török birodalom ellen.

A mai eseményekről a következő táviratok számolnak be:

Konstantinápoly, november 2.

A Szaloniki előtt horgonyzó Feth-Bulent török páncéios korvet parancsnoka jelenti: Éjjél után egy görög torpedónaszád beosont a kikötőbe és két torpedót röpített a korvet felé, amely kazánjának felrobbanása után elsüllyedt. A legénység legnagyobb része megmenekült.

Konstantinápoly, november 2.

A bolgárokat a török csapatok Lüle-Burgaszól visszautították. A veszteségek mindkét oldalról nagyok, különösen a bolgár oldalról. Az éj folyamán 1800 sebesültet szállítottak el a harcterről.

Konstantinápoly, november 2.

Szorongó várakozással, izgatottan lesi a főváros lakossága a harctéri híreket. Tegnap reggel jó forrásból közölték, hogy Lüle-Burgaszól és Vizánál a török hadak előnyomultak és a jobb török szárnyon kedvezőre fordult a hadiszerencse. Egy ideig a bolgárok voltak előnyben a jobb szárnyon, de aztán fölülkerekedtek a török hadtestek, a balszárnyon pedig határozottan a török seregé volt a siker. Leirhatalan nagy az izgalmasság. Megszámlálhatatlan tömeg hullámzik a hadügyminiszterium palotája körül. — Egyszerre kavargás támadt. A Jeni Gazetta rendkívüli kiadást adott ezzel a rövid távirattal:

A török sereg megkerülte a bolgárokat. A lüle-burgaszi és vizai hadtestek egyesültek. Arról nincs jelentés, hogy hol csatákoztak a két haderő.

Bukarest, november 2.

Ruscsukból tegnap tömegesen jöttek törökök román területre, akik hírül hozták, hogy a bolgárok rettenetes kegyetlenkedéseket követtek el a Ruscsukban lakó törökökön. Senkít sem kíméltek és nemcsak a nép sörredéke, hanem az intelligens elemek is részt vettek a mohamedánok üldözésében. Egy

Danev Iván nevű bolgár gyógyszerész egy ruscsuki török család házába tört be többemagával, s a szülőknek és öt gyermeküknek orrát-fülét levágta.

Páris, november 2.

A Havas ügynökség jelenti Konstantinápolyból: Nazim basa generálissimus tegnap, elsőjén délután két órakor a következő táviratot küldte: Hadseregünk jobb szánya tegnap óta északnyugati irányban nyomul előre. Mahmud Muktár basa serege megverte a balgárokat. Számos ágyut, valamint municiót zsákmányolt. Parancsot adtam az összes hadtesteknek, hogy Offenzívába menjenek át és nyomuljanak előre.

Nazim basának délután háromnegyed ótkor feladott másik távirata így szól: Ujból elfoglaltuk Bonar Iszart. Minden oldalról körülrzártuk Bonar Iszar környékén a bolgár csapatokat.

Konstantinápoly, november 2.

Az összes apok egybehangzóan állítják, hogy a keleti hadsereg helyzete kedvező, és hogy a bolgárok a törököktől üldözötten lépésről-lépésre visszavonulnak. A törökök döntő csapásra készülnek.

Katonai körök szerint a csata, melyet a bolgárok kikerülni igyekeztek, hacsak előre nem látott események nem állnak be, a törökökre kedvező lesz. Lehetetlen, hogy a bolgárok, akik defenzívában tartják magukat, újból átmehessenek offenzívába.

A Saba tudósítója a következőket táviratozza: A bolgárokat Lüle Burgaszól visszautították. A veszteségek mindkét oldalon nagyok, különösen bolgár oldalról. Az éj folyamán ezerharmincz száz sebesültet szállítottak el a harcterről.

Művészet

A HANGVERSENYÉVAD MEGNYITÁSA.

A debreceni Zenekedvelők Köre 1912. évi november hó 6-án, szerdán este 8 órakor a Bika szálló disztermében tartja I-ső hangversenyét. Közreműködnek: Vágó-Lénánt Gita énekművész és Stefániai Imre zongoraművész. Műsor:

1. Bach-Busini: Chaconne. Stefániai Imre.

2. Régi magyar dalok: Gálvarabok éneke. Ei. hai. gvöngyvirág. Reinitz Béla: Utolsó mosolv. Lelkek a pányván. Egvedül a tengerrel. Dienzl Oszkár: Liliomszál. Vágó-Lénánt Gita.

3. Chopin: Mazurka Fiss moll. Chopin-Godowszky: Etude E dur (balkézre) és F dur. Chopin: Polonaise Fiss moll. Stefániai Imre.

4. Hugó Wolf: Elfenied. Edward Grieg: Die Hütte. Unter Rosen. Ó Bretagne-i dal: Dimanche à l'aube. Alex. Georges: Hymne à la Rivière. Hymne au soleil. Vágó-Lénánt Gita.

5. Bortkievitz Sergei: Etude Des dur és Ciss moll. Claude Debussy: Jeu d'eau. Liszt: Valse caprice. Lucia fantázia. Stefániai Imre.

A zongorakiséretet Dienzl Oszkár látja el. Kezdeté pontban 8 órakor. Előadás alatt az ajtók zárva maradnak. A 8-ik szám után

5 perc szünet. A hangverseny zongora IBACH.

Tagok belépő díjat nem fizetnek. Napi jegyek Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében kaphatók 5. 4. és 2. koronáért. Szövegkönyv a pénztárnál kapható. Következő hangversenyek: 1912. november 12-ikén: Capet vonósnégves. Párisból. 1912. december 15-én: Jaques Thibaud hegedűművész Párisból. 1913. január 4-ikén: Rosenthal Mórítz zongoraművész (Amerika). 1913. március 9-én: Florence Mackbeth énekművész Londonból.

A Debreceni Filharmónia (zenekedvelő)

Társaság f. évi október hó 20-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy engedve a lépten-nyomon megnövekvő közóhainak, a jövőben eltér az eddig követett eljárástól és megszünteti a tagok helveinek sorshuzás utján való megállapítását. Ezt a következő értesítéssel közli tagjaival: Midőn ez melven tisztelt tagjaink tudomására hozzuk, kériük, hogy sziveskedjenek Csáthv Ferenc könyvkereskedésében bejelenteni, hogy a következő 1912—13. hangverseny szezomban milyen helyre tartanak igényt? Társági díj az első sorokban 20 K. a többiekben 15 K. E díjak ellenében az összes hangversenyek látogathatók. Akik a helyre vonatkozó öhajításukat nem jelentik, azoknak a 15 K-ás sorokban ad helvet az elnökség.

Halálra gázolt urinó

Tragédia a kocsiuton

A debreceni kocsisokkal szemben már gyenge a kihágási bíróság. Átlag mindennapra jut öt-hat gyorshajtás s ebből folyólag 15—20 napi fogságra átváltoztatható pénzbüntetés. Amelyet mondanunk sem kell, ki sem fizet be, hanem a legnagyobb készséggel üli le a birsággal sújtott. Így előrelátható volt hogy súlyosabb következményei lesznek a kocsisvirtusnak s majd egy erős bírósági ítélet, mely fegyházbüntetés mértékével tudja sújtani a könnyelmű hajtót, fogja csak észreteríteni ezeket a renitens legényeket. Félünk ettől és joggal! Mert ma délelőtt egy életet követelt áldozatul, a kocsisok vakmerősége. Egy szegény özvegy asszony maradt véres tagokkal az utca közepén, ahol éppen akkor hajtott vészelt vágatásban egy két lovas bérkocsi s lovainak patái eltaposták a szerencsétlen teremtést.

Brauntädter Mária debreceni lakosnő a déli órák felé a Batthyány-utcából a Varga-utcába igyekezett. E végből a kocsiuton kellett keresztülmennie, melyet a Szent Anna-utca vág keresztül. Itt éppen akkor hajtott szélvész vágatásban kocsijával Wagner Ferenc hajtókocsi, akinek járműve elé két erős ló volt befogva. Ugy mondják a szemtanúk: Sarkadi Istvánné és Wiener Zoltán, a debreceni Messenger boj-vállalat alkalmazottja, hogy a kocsi még idején észrevette az áthaladó öreg asszonyt, akit állítólag hangos kiáltással figyelmeztett is. Ám a lovak olyan iramban voltak, hogy azokat megállítani nem lehetett. Ugy, hogy a szerencsétlen öreg asszonyt a rud elütötte, feborult s a kocsi

Kovács Gyula és Társa nőidivat terméi Debreczen, Fő-tér 55.

Őszi és téli ujdonságok női felöl'ökben. Divat bundák, plüsch és szörme kabátok leány- és gyermek ejöltök, boák és muffok Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek divatszínben.

88 Csipke-, selyem- és szövetblousok, divatos kötötök és válaszleka a legolcsóbb szabott árak mellett. 88

kerekei áthaladtak a testén. Nemcsak borzalmas üést kapott, de súlyos külső és belső sérüléseket is szenvedett s a körülötte állók azt hitték, menten szörnyet halt. A mentők azonban konstatálták, hogy él és beszállították a kórházba. Itt azonban a délután folyamán, anélkül, hogy magához tért volna, belehalt sérüléseibe.

A rendőrség a kocsi elfogta és letartóztatta. Azzal védekezik, hogy még idején figyelmeztette az elhunytat, aki azonban süket volt, így a katasztrófa előidézésének közvetlen oka eme fogyatkozásában keresendő. Ami azonban akkor sem szolgálhat kifogásul, ha valóban igaz lenne is, mert egy négyfelé nyíló uton semmi esetre sem szabad oly iramban hajtani, hogy minden pillanatban meg ne fékezhesse lovait, aki a bakon ül. A rendőrség különben még nincs abban a helyzetben, hogy a vizsgálat anyagát áttekintse, így ez a védekezés is csak fenntartással állhat meg, amiért Wagner Ferenc aligha kerül el az előzetes vizsgálati fogságot, melyet részére az ügyészség el fog rendelni.

A tragikus haláleset egy művésznőt Bárados Irmát, a kassai színtársulat énekesnőjét sújtotta gyászszal, akinek az elhunyt urinő édesanyja volt. A rendőrség táviratilag tudatta vele a szomorú hirt.

Színház

HETI MŰSOR:

VASÁRNAP: Délután *Limonádé ezredes*, énekes vigjáték. (Mérsékelt helvárakkal.)
 VASÁRNAP: Este *Színészvér*, operett. Ujdonság. (Kisbérlet.)
 HÉTFŐ: *Színészvér*, operett. (A bérlet.)
 KEDD: *Gyurkovics lányok*, vigjáték. Payer Margit felléptével. (B bérlet.)
 SZERDA: Délután *Rang és mód*, színmű. — Ifjúsági előadás.
 SZERDA: Este *Színészvér*, operett. — (C bérlet.)
 CSÜTÖRTÖK: *Szerlem gyermeke*, színmű. (A bérlet.)
 PÉNTEK: *Színészvér*, operett. (B bérlet.)
 SZOMBAT: *Romeó és Júlia*, dráma. — (C bérlet.)
 VASÁRNAP: Délután *Tolonc*, vigjáték. — (Mérsékelt helvárakkal.)
 VASÁRNAP: Este *Árgyil és Tündér Ilona*, néprege. Uj betanulással. (Kisbérlet.)

Szerlem gyermeke

Színmű 4 felvonásban. Irta Henry Bataille. Fordította Ábrányi Emil. Először adták a debreceni színházban 1912. november 1-én.

Amikor ezt a sablonos formulát leírtam, először úgy hangozott a vége, hogy Bataille-nak ezt a darabját ekkor meg ekkor mutatta be a debreceni színház, de mégiscsak úgy kellett írni, hogy először adták. Mert megtörtént az a furcsaság, hogy itt minálunk ebben az édesen lehetetlen szülővárosunkban, ezen a bemutatón előadás nem mutatták be Bataille-nak ezt az exotikus szépségű darabját. Ellenben bemutatott valamit ami úgy félig meddig emlékeztet bennünket a Szerlem gyermekeire, de valami sajtószerű keveréke volt, ahogy mondani szokás, — tisztelettel vegyes bámulatnak. A tisztelet ott volt, hogy végtelenül tudjuk tisztelni azt a darab gyémántot, amelyet a szemétdombra löknek, de a sok szemét, meg a sok lerágott kukorica csövek alól kivillog, kinókázik és kiabál a nem neki való milióból: itt vagyok! A bámulat meg ott, hogy hogy lehet egy ilyen darabból egy nagy liketés és szépségnélküli, hosszú nagy ásitást csinálni és miért a színészek csinálják ezt?

A Szerlem gyermeke sok nagyon érdekes problémát ölel fel. Röviden egy szerelmes vén asszonynak a küzdelme a darab egy politikai sadatánál, akivel a testi nevezet már tizenhét év óta tartia fenn, de a szellemi nexusnak annyi, amennyit Rantz az első felvonás egy aprólékosra agvondolgozott jelenetében az asszony szemébe vág: buta asszony vagy! Ezen a butaságon vérzik aztán el ez a hiszterikus figura: Rantz szakít az asszonnyal. És következetesen szakít, erősen, legalább így tesz, mert az asszonyt kidobátia a lakásából. És most jön a moralisták: megjelenik a fiu, akit ha most ebben a jelenetben látnánk először, a következőket gondolnánk. Ez 22 éves kölvök a legnagyobb gazember a világon. Mert elvégre már striciket látunk, de hogy valaki az anviának szerezze vissza a szeretőjét aki kirugta, ez kissé sok. Olvan sok, hogy meg se értenők, ha nem láttuk volna ezt a fiut előbb is, ha nem láttuk volna, hogy ez a fiu milven megdöbbsentően nagy mértékben szereti ezt a vén biretenikát. És itt a legnagyobb a darab, itt van, amiért jó és ui a darab.

Egy fiu, aki bukással fenveheti meg az anviának szeretőjét és zsarol szerelmet — az anviának, ez az, ami ui. Mert nem az a fiu, hogy feleségül vegye Rantz Liane-t, hanem az, hogy visszamenjen hozzá. Egy fiu, a szerlem gyermeke, akiben maga sem tudja, milven vér kering, aki létrejött, mert szerelm van a világon, csak ez lehet a más szerleméért a legbecsületesebb a legszimpatikusabb gazember.

Ahogy ezt a darabot előadták, ha nagyon udvarias akának lenni, azt mondom, hogy Bérczy Ernő, a szerlem gyermeke annyiára jó volt, hogy valahogy mellette tett szett nem iónak az előadás. Bérczy olv sok finomsággal iátszott, egyébként is race, nagyon érdekesen megirt alakiból olv sok szépet hozott ki, hogy mekkorát bejött. Maurice szerepében épp úgy gyöngyökdöztünk benne az anviát szerető fiuban, mint a hogy csodáltuk csodálatosan üde, bájos idilliet Vaida Ilonkával (Rantz lány) és csak ennél a meghatóan szép jelenetnél éreztük, azt, hogy Bérczy ninesen egvedül. Ez a fiatal nagy talentumu színész dominálta az egész estét. Gyöngyökdöztetően csengve hangzik az Ábrányi Emil magyar nyelve és a premier sovány publikuma lélezeretét foitva hallgatja... Kemény Lajos iátszotta Rautest, de féréértve a darab exotikáját. Mert ez nem ott van hogy lehetetlen mozdulatokkal és lehetetlen hangokkal iátszon bár ez is exotikus. Utj Gizella volt Liane, helvenként igen jó volt, de általában más vártunk Liane megformálásából. Kedves színészi ielenség bájos természetességgel Vámos Gizike (Alina) és szeretnénk már egy nagyobb szerepben debütálva látni. Apróságokban iól produkáltak Lévai Farkas, Tordai Erzs, Szabó Gyula: a a kutváia iátszott a második felvonásban kitünően, mert nem vaklantzotta el magát egyszer sem.

Lais.

Ifjúsági előadás e héten szerdán, nov. 6-án a szokásos ifjúsági előadás lesz megtartva, színre kerül Rang és Mód Szigethy Józseftől.

Színészvér világhírű nagy operett ujdonság holnap vasárnap este kerül bemutatásra, a társulat énekes művészei nagy ambícióval készülnek a premierre. Az operettet Kassav Károly rendez, mely egyik biztosítéka az előadás sikerének. Borbély Lili kedvelt szubrett primadonnáknak egy kitünő szereppel gazdagodik műsora. Főnév szerepe lesz H. Serfői Etelnek, nem különben

Falussi Istvánnak is. A többi főszerepeket Kassav Károly, M. Tordai Erzs, Lévai F. Pál, Szabó Gyula stb. iátszák.

Árgyil királyi. Szigligeti tündér regéje kerül legközelebb színre. Gyöngyössi a színház főfestője nagyban dolgozik e látványos színmű díszleteinek rendbe hozásán.

Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt árakkal a „Limonádé ezredes” kerül színre, mely a múlt hónap ujdonságai között a legnagyobb sikert ért el.

Gverünk a „Pokol”-ba! Pontban 10 órai kezdettel elsőrendű előadás. Reggelig nyitva. Telefon 9—78.

Harctéri tudósítók

— Aktuális esetek. —

Ha valahol, a föld bármely táján háború üt ki, a legifjabb nagyhatalom: a sajtó is legott mozgósít, kiküldvén harctéri tudósítóit. Ismeretes, hogy ebben a tekintetben az angol sajtó jóval megelőzte a többi nemzetek sajtóit, amelyek csak később követhették példáját; az 1870—71-iki francia-porosz háború idején is a hirszolgálat az angol sajtó kezében volt, amely társadalmi összeköttetései és fejlettebb szervezete révén még a német hadvezetőség részéről is előnyben részesült minden más nemzetiségű sajtó képviselőivel szemben.

Azóta természetesen nagyot fordult a világ sora s ma már a legtöbb európai sajtó tudósítói megjelennek a háború színhelyén. A harctéri tudósító szerepe bizony nemcsak fáradságos és felelősséggel teljes, hanem a legnagyobb mértékben veszedelmes is, s ha a számuk nem is tetemes, veszteségük ennek arányában annál nagyobb. A szedáni ütközetben esett el lord Pemberton angol harctéri tudósító, négy évvel később Schmidt német kapitány, a „Deutsche Ostseezeitung” tudósítóját a karlisták, mint kémét, haditörvénytörés elé állították és agyonlőtték, noha, hogy életét megmentse, a katolikus hitre áttért. Howard Hubertet, a „Times” tudósítóját az omdurmani ütközetben golyó ölte meg; hasonló sors érte Moore amerikai lap tudósítót, akit épen abban a pillanatban terített le egy golyó, amikor Konstantinápoly elfoglalásáról fényképfelvételeket készített. Hoff német harctéri tudósító önként vetett véget életének a német hadvezetőség részéről onírtzetén esett sértés miatt. Ujabb időben is, az angol-bur háború és legutóbb a japán-orosz hadjárat idején is, a hírlap tudósítók nem egyszer adták tanujelét önfeláldozásuknak és rettenthetetlen bátorságuknak.

Hogy mennyire elszántnak és leleményesnek kell lenniök, példa erre az angol Reuter-ügynökség tudósítójának esete, amelyről most az angol lapok is megemlékeztek.

Az angol újságíró mindenáron Tripoliszba akart eljutni s e végből minden követ megmozgatott, hogy valamelyik olasz csapat szállító hajón helyet kaphasson. Ajánló levele volt Aubry tengernagyhoz és Caneva tábornokhoz s így méltán remélhette, hogy minden ajtó megnyílik előtte. Amde keserű csalódás érte. Caneva tábornok rendkívül szívesen fogadta az újságíró és biztosította őt igaz rokonérségéről, amelyet az angol sajtó iránt érez, de kivételes engedelményt neki sem tehet, mert az általános érvényű intézkedések és a szigorú rendszabályok ellen ő sem vétet. Ez ok miatt az expedícióhoz való csatlakozását nem engedheti meg. Kétségbeesésben azt sem tudta szegény fejé, hogy kihez forduljon; végre egy társa figyelmeztette, hogy a salernói kikötőben vesztegel egy rozoga gőzhajó, amelynek hogyan, hogyan nem,

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzőszervi szervek hurutjainál kitünő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárterekben.

SCHULTES AGOST

Szinye-Lipocsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 3.

valahogy sikerült kijátszani az olasz kormány szigorú rendszabályait. Az angol újságíró legott Salernoban utazott és kibérelte a gőzöst. El is indulhatott tiokban és most már remélhet, hogy akadály nélkül érkezik Tripoliszba. De még a kikötőből sem jutott ki, a városban már híre kelt, hogy most indul el az első szállítóhajó Tripoliszba; az egész lakosság megjelent a parton és hangos örömmujongással üdvözölte a távozó hajót. Szirakuzából táviratozott lapjának a tudósító, hogy nála van az Aubry tengernagy címére szóló ajánlólevél, mégis attól tart, hogy a cirkáló olasz hadihajók visszakergetik rozoga hajóját, mielőtt a levelet kézbesítette. Ide tartozik még Luigi Barzini, a híres világiáró olasz újságíró „hóstitte”, hogy „ezer akadályon és veszélyen” keresztül sikerült lapjának, a milánói „Corriere della Sera”-nak Tripolisz elfoglalásáról tizezer szavas távirati jelentésben beszámolnia egy olyan kábelben, amely még a törökök kezében volt.

APRÓ ESETEK

*
A bíróságnál. — A nagybácsi. — A szobaleánvok. — A törzstisztek fája.

I.
A büntető járásbíró előtt tárgyaltak egy becsületsértési pört. Két asszony civakodott egymással s az egyik mindennek lefordta a másikat. A bíró előbb a vádlottat hallgatta ki. Az asszony nagy bőbeszédűséggel kezdett beszélni az ellenfele férjéről:
— Kérem nagyságos bíró ur, ha teccenék tudni, hogy az milyen goromba ember! Mindennap elveri a gyerekeit és az enyémet is a multkor úgy összezúzta...

A bíró ingerülten közbeveté: — Ez nem tartozik rám!
Az asszony azonban rendületlenül folytatta:
— De a multkor még a bíró urról is azt mondta, hogy...

A bírót azonban még ez sem izgatta. Nyugodtan szólt:
— Ez meg nem tartozik magára!

II.
Egy aranyifju véletlenül épen nem volt bővében az — aranyrak. A nagybátyjához fordult, akit már több ízben megpumpolt. Hogy a pumpolás sikerüljön, hosszasan és szívesen vázolta nyomoruságos helyzetét. A levelet így fejezte be:
— Halálos beteg vagyok, de még annyi pénzem sincs, hogy Charont majd kifizethessem, ha a másvilágra átszállít.

Két nap múlva pénz helyett — levél érkezett. A nagybácsi írta:
— Kedves öcsém, tudod, hogy mennyire szeretlek. Épen ezért egy obolust sem adok neked. Maradj inkább itt!

III.
A számtanórán a tanár ur megkérdezte az egyik növendékét:

— Mondd csak fiam, ha egy szobaleány két óra alatt takarít ki egy szobát, akkor két szobaleánynak mennyi időre lesz szüksége ehhez a munkához?
A fiu habozás nélkül felelt:
— Három!

A tanár a fejét csóválta:
— Fiam, hát hogy mondhatsz ilyet? Hát ketten csak hamarabb elvégzik a munkát?
— Igen ám — felelt a fiu, — csak hogy ha ketten vannak, akkor pletykáznak közben!

IV.
A balkáni háborúnak is meg lesz nemsokára az anekdota-irodalma. Egy-két tréfásabb eset máris szájról-szájra kering.

Igy például azt beszélik, hogy Ferdinánd bolgár király Kirk-kilissze bevétele után szemlét tartott a győztes hadsereg felett. Egy fiatal tisztet akadt meg a szeme.

— Ön kapitány? — kérdezte tőle.
A fiatal és tulambiciózus tiszt két kézzel kapott az alkalmon és sietve felelt:
— Még nem felség, de abból a fából vagyok, amelyikből a törzstiszteket faragják!

A király előbb elképedt, azután hívősen válaszolt:
— Nagyon helyes! És ha majd fából faragott kapitányokra lesz szükségem, akkor önre fogok gondolni!

LEGUJABB

Ejjeli telefontudósítás

Bécs, november 2.

A Reichspost levelezője táviratozza: Per-dica, Beltoja, Trusi községeknél, a Pojana síkságon a montenegróiak teljes vereséget szenvedtek. A törökök előtt az egész tér újra szabad.

Kostantinápoly, november 2.

Vízánál a törökök négy bolgár hadosztályt elpusztítottak.

Kostantinápoly, november 2.

Komoly katonai körökből közlik: Kirk-Kilissét a közeli órákban visszafoglalják a törökök. A bolgárok óriási veszteségeket szenvedtek.

Kostantinápoly, november 2.

A Sába értesülése szerint a török sereg Kirk-kilisse felé közeledik. Több ezer bolgár katonát ejtett foglyul és 8 ágyut zsákmányolt.

Bukarest, november 2.

Nem török forrásból jelentik: A törökök sikeresen harcolnak. És ugyancsak megérősítik az ilyen híreket a főhadiszállásról érkezett jelentések, amelyek szerint a bolgárokat megverték.

HIREK

KÉRELEM

a nemes város nagy-
érdemű közönségéhez

Ösi kollégiumunk nevében és az igazgatóság megbízásából növendékeink a folyó év nov. hó 6. és a következő napjain hagyományos gyakorlat szerint fölkeresik házról-házra városunk minden rangu és rendű igen tisztelt lakosait, avégből, hogy szeretetadományokat kérjenek és gyűjtsenek több százados multu kollégiumunk anyagi felsegélésére és azon nevelési, oktatási és művelődési célok elérésének előmozdítására, amelyeknek színelőnül való szolgálatában ez a mi kollégiumunk sikeresen munkálkodott a multban és buzgón működik a jelenben is.

Teljes bizalommal kérjük azért a nemes város igen tisztelt közönségét, hogy áldozatát e szent célra mehozni és a kollégium javára

szánt adományokat megbízott növendékeink könyvecskéjébe beírva nekik átadni szíveskedjék.

Debrecen, 1912. nov. 2.

Dr. LENCZ GÉZA.

— Istentisztelet. Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap d. e. 10 órakor Maternv Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— Károly Ferenc József — őrnagy. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Károly Ferencz József főherceg 7. számú dragonyosredbeli századost a 39. számú gyalogezredhez őrnagynak nevezte ki.

— U i v. b. t. t. Fővárosi tudósítónk jelenti: A király Lány Leót a magyar pénzügyi ág egyik legnagyobb kitünőségét valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki.

— Hitelesítő közgyűlés. Debrecen város törvényhatósági bizottsága október havi háromnapos rendes közgyűlése a közgyűlésnek hitelesítésére a hitelesítő közgyűlés Domahidy Elemér főispán e hó 4-ikére, hétfőn délután 5 órára tüzte ki.

— Házasság. Scheer Ius debreceni urleány e hó 10-én fél egy órakor házasságot Hanser Lipót budapesti lakossal, a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban.

— U i árvaszéki ülnök. Domahidy Elemér főispán a mai közgyűlésen bejelentette, hogy Hegedüs István dr. aliegyzött Debrecen város árvaszékéhez törvény adta jogánál fogva tiszteletbeli árvaszéki ülnökké nevezte ki. A nagytehetségű, köztisztviselőben álló ambíciózus tisztviselő kitüntetése általános örömet keltett, mert az érdemes tisztviselőt ért. Az ülnök azonnal letette az esküt is, amely után tisztviselő társai s felebbvalói is melegen üdvözölték.

— Népművészeti kiállítás. Mezőkövesdről a „Mezőkövesdi Háziipari Szövetkezet” népművészeti, himző remekeket állított ki ma és holnap (nov. 3. és 4-én) Debrecenben az Ipartestület Simonffy-utcai dísztermében. mevé diitalanul tekinthető a Mezőkövesdi Őfen sége magas látogatásával, részben teriesztésével, részben nagy megrendeléseivel a matvó népművészetet. Most, akik ily himzésekben akarnak gyönyörködni, vagy akik ily remek darabokhoz szeretnének jutni, melvnek eredetiségét, forma- és színbeli változatainak hűségét a kiállító szövetkezet garantálja, föltétlenül tekintsék meg a kiállítást. A kiállításon Vámos Gáspárné, művezetőnő képviseli a szövetkezetet, ki fel van hatalmazva eladásra és megrendelések elfogadására. Megjegyezni óhajtjuk, hogy az árak olv mérsékeltek, hogy 6—10 koronáért már szép és nagyvobb, értékes darab vásárolható.

Az ön gyermeke nevet

ha egészséges; használja ezért a bőrápolására a legjobbat csakis a számos orvos és szülésznő által ajánlott „Babymira-crème” gyermekkenőcsöt, mely azonnal fájdalomcsillapítólag hat a kivörösödött, nedves, feldörzsölt és feltört bőrnél, mindenféle bőrkiütésnél és ótvárnál. Felöltetek is kitűnő eredménnyel használhatják bőrkiütéseknél, feltöredezett bőr, kézdurvulás és lábizzadás ellen. Vigyázzon minden doboznál a «Babymira-crème» névre és utánzatokat utasítson vissza. Kapható minden gyógyszerárban, dobozonként 60 fillérért vagy magánál a készítőnél Brodjojin H. «Zrinyi»-hez címzett gyógyszerárban Zágrábban.



— **Dr. Brunner Laos** orvos november 1. óta Hatvan-utca 1. szám első kapu alatt az Egyszékház utcai palotájában I-ső emeleten lakik.

— **A szezon első koncertje.** Múltán tarthat a legnagyobb érdeklődésre számot tartó zeneiskolánknak a P. Nagv Zoltán igazgatása alatt álló zenekonzervatóriumnak keddi nagy hangversenve. A vátozatos és élvezetes műsor a zeneirodalom legszebb gyöngyöreiből van összeállítva és mindenképpen alkalmas arra, hogy a művésztanároknak tudásuk legjavát értékesíthessék. Közreműködnek: 150 tanuló a Debreceni Dalgymnáziumból és Főiskolai énekkarból álló együttes. Ilven óriási énekkart még nem volt alkalma hallani a debreceni közönségnek. Vezénylő karnagy Mácsav Sándor főiskolai és konzervatóriumi tanár. A műsor többi számai a következők: 2. Bruck 8 moll koncert előadja Haják Károly művész. 3. Rossini: Tell Vilmos nyitány látsza Werner Sárika cimbalomozó. 4. Saint-Saëus: Delila áriája éneklő Császár Mária énekművész. 5. Magyar cimbalom-concert Husz Laos orgonakísérettel. 6. Grieg: Mihalovich. Hermann. Delibes: Császár Mária. 7. Saint-Saëus: Variációk két zongorán előadja F. Halácsy Margit zongoraművész és P. Nagv Zoltán igazgató. A hangversenvre jegyek a Csáthv Ferenc-féle üzletben 3 és 2 koronáért válthatók. Páholv 10 korona. Állóhely 60 fillér.

— **Dr. Karsai Sándor** ügyvédi irodáját Miklós-utca 1. szám alatt megnyitotta.

— **Menvasszonvok-vőlegények.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál az elmúlt hét folyamán a következő eljegyzéseket jelentették be: Kresnyák György—Muhari Piroska. Dudás János—Szántai Erzsébet. Kovács János—Varga Erzsébet. Szekeres András—Prákma Juliánna. Friedmann Mózes—Veinfeld Ida. Ferenc Mátvás—Sziics Erzsébet. Kaproncai Mihály—Balogh Zsuzsanna. Szilágyi Gábor—Orbán Juliánna. Hernyes Máté—Dudás Mária. Szabó Laos—Róth Juliánna. Asch István—Lenovél Ilona. Takács Géza—Kis Juliánna. Szilágyi György—Sziics Margit. ifi. Oláh Gyula—Kiss Róza. Glück Jakab—Schwartz Rebeka. Faragó Ferenc—Szathmári Eszter. Ceisler János—Scheffer Teréz. Tóth Mihály—Umbanser Mária. Medve Bálint—Beke Zsuzsanna. Zaka Károly—H. Juhász Teréz. Takács Illés—Féjes Piroska. Fodor Kálmán—Jakab Erzsébet. Kovács János—Gáspár Róza. Krausz Ignác—Schönfeld Erzsébet. Elek Gábor—Pásti Erzsébet. Borusz József—Imre Róza. Reményi Gyula—Glück Ilonka. Elek János—Nagy Juliánna. Szilágyi József—Olajos Eszter. Nikolai Szilárd—Pástván Rozália. Lovász Márton—Fiák Juliánna. Kiss István—Ménés Katalin. Pece Miklós—Gyöngyösi Juliánna. Németh Laos—Szabó Mária. Hamza Gábor—Lakatos Juliánna. Nagv Antal—Kovács Margit.

— **A zenekonzervatóriumban** a novemberi beiratások hétfőn kezdődnek. Tanszokok: zongora, hegedű, ének, cimbalom, gordonka. Beiratási díj egész évre 5 korona. Tandíj havonként 8 vagy 10 korona. Felvételnél kezdő és haladó tanulók. Tovább felvilágosítással szolgál P. Nagv Zoltán igazgató a hivatalos órák alatt d. e. 11—1-ig d. u. 3—5-ig (Kossuth-utca 20. sz.) Telefon 879.

— **Akik uniák az életüket.** Haiduböszörményből jelentik a kir. ügyészségnek, hogy ott ma délelőtt Sziics Szabó István 34 éves földműves felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt. — Püspökladányból jelentik: Keserü Antalnét ottani lakos szintén öngyilkos lett.

— **Tolvai cseléd.** Marinkás Róza foglalkozás nélküli cseléd a Hatvan-utcán betért a Rosenfeld-féle italmérésbe és ott 6 krajcár áru pálmát ivott meg. Közben — állítólag — belenvult a kasszába és onnan 2 korona 20 fillért ellopt. Üldözésére siettek és a Dégenfeld-téren elfogták. A leány állítása szerint azonban csak 10 fillért vett el.

— **Vadász kalapok és mellévek Franknál** az ui megveháza mellett.

— **A „Pokol sikere“.** Stilszerűen, valóban pokoli sikerrel nyitotta meg tegnap szonáját a „Pokol“ mulató. Szorosan megterelt nézőtér, zúgó taps, folytonos nevetés: ezek voltak a megnyitó est kontriái s ez teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a „Pokol“ a város legnépszerűbb mulatóhelye legyen. Radó és Zöldi komikusok, a kis Dorvcs a Marguerith kettős táncprodukciója Kovács Ibi. Kürti Rózsi énekszámai. Dóri Eila kupléi. Toronvi Elza artisztikus táncmutatványai egytől-egyig erősségei a kitünő műsornak. A Rózsateremben reggelig zenekar. Étel, ital. Aki jól akar mulatni: menjen a „Pokolba“! A tegnapi bemutató műsora ma pontban 10 órai kezdettel megismétlik. Pénztár este 9 órától (Petőfi-tér 7.) Előjegyzés telefonon is: 9—78.

„József Főherceg Szálló“
BUDAPEST.
Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 K-tól feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penz. A keleti pályaudvarral szemben.
VIII., BAROSS-TÉR 2. SZÁM.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál az elmúlt hét folyamán a következő házasságok kötöttek: Berkesz István—Vas Zsuzsanna. Bánki Laos—Beregszászi Mária. Bohátka Jenő—Kovács Zsuzsanna. Dári Laos—Békéssi Juliánna. Luczu János—Maior Zsuzsanna. Erdei Mihály—Benka Juliánna. Kovács József—Csibe Zsuzsanna. Nagv Ferenc—Debreceni Piroska. Kiss József—Nagy Eszter. Kiss János—Borbély Juliánna. Balogh János—Horváth Juliánna. Szabó Ferenc—Székely Juliánna. Szabó István—Domokos Eszter Boeska István—Györi Erzsébet. Nemes Mihály—Gulyás Erzsébet. Busi József—Kulin Vilma. Magyar András—Madácsi Erzsébet. Kömives Antal—Fazekas Mária. Hordozó József—Molnár Borbála. Horváth Sándor—Gáti Rebeka.

— **Téli keztyűk és gallérvédők** nagy választékban Franknál az ui megveháza mellett.

— **Öngyilkos napszámosnő.** Cseli Mária Nagv Pál-utca 3. szám alatti lakos napszámosnő ma délután öngyilkos lett, miután vadházastársával, ami annyira elkeserítette, hogy marólugot ivott. A mentők a közkórházba szállították. Állapota súlyos.

— **Tűz.** Ma délután a Virkedvői Mihály-utca 24. szám alatti háznál, melynek Molnár István a tulajdonosa, a fűskamrában tűz tört ki. A tüztöltés kivonult s hamarosan lokalizálta a tüzet.

Legdivatosabb férfi-kalapok,
kifünő minőségű fehéremberek és gyöngyű nyörű szép nyakkendők kaphatók
Lengyel utca
Frank Imrénél a „Dreher“ mellett.
Telefon 855.

— **A Nemzeti kávéházban** Matvók Péter hat magyar ének és táncművészével hangversenyt tart naponta. Okvetlen hallgassa meg, ha élvezni akar.

— **Nénesedés.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folvó évi október hó 26-án délután 4 órától november 2-án délután 4 óráig 31 halálesetet és 68 születést jelentettek be. A természetes szaporulat ehát 37 személv.

— **Baleset a talvizával.** Péntek délután 5 órakor a 185. számú talvizá mellett Villás János 13 éves fiai haitott az Attila-tér és a Baros-utca sarkánál a vízvezeték munkálatok részére ásott gödörbe esett a fű vizgázatlan haitása folytán. Ugy a ló, mint a haitó fiai csak jelentéktelenebb zuzódásokat szenvedtek s mire a mentők megérkeztek, a iárókelők a lovat talvizáig és a fiut kihuzták a gödörből.

A régiek szél-havának mondták

a novembert, tudták is miért. Egy hónapban sincsen annyi szeles és ködös nap, mint az év utolsó előtti hónapjában, de veszedelmesebb hónap sincsen ennél az érzés eny emberekre nézve. Ebben az időben egy házban sem szabad hiányoznia Fáy valódi szónoki ásványpasztilájának, hogy a hirtelen föllépő meghalást és hurutot azonnal meg lehessen szüntetni s ezzel komolyabb bajnak elejét venni. Egy doboz ára csak 1 korona 25 fillér s minden gyógyszerárban és drogeriában kapható óvakodjék az utazatóktól.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál október 31-én délután 4 órától kezdve november 2-án délután 4 óráig a következő haláleseteket jelentették be: Weisz Ignác izr. 46 éves. Kovács Erzsébet r. kath. 8 éves. Nagv Eszter ref. 16 éves. özv. Szabó Istvánné Kiss Juliánna ref. 78 éves. Szakál Ilona ref. 7 napos. Schütz Margit r. kath. 1 napos. Thoma Ilona ref. 2 éves.

— **Uj női kalap szalonunkat** Arany János-utca 1. szám alatt megnyitottuk. A nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmébe ajánljuk. Török Irén és Társa.

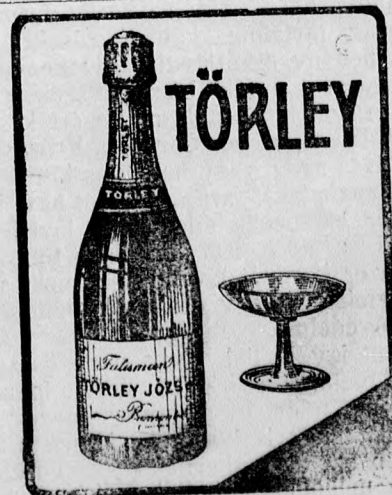
— **A Zoltán-féle csukamájolaj** minőség, hatása és íz tekintetében felülmulthatatlan. Nem tartalmaz mézszálat és glicerint, mint az emulsiók és ezért ezekkel ne tévesszük össze. Kapható Zoltán B. gyógyszerárban Budapest. Szabadság-tér.

Sok ezer

háziasszony kitalálta és a tudomány megerősítette azt, hogy a „Valódi“ : Franck: a honi gyárból Kassáról, mint a legfinomabb kávépótlék a legjobb ajánlást érdemel. — Bel-földi nyersanyagból készül. — Védjegye a : kávédaráló: megvéd az utazatóktól.

— **Pétevári orosz női zenekar.** A „Magyar Király“ kávéházban ma és mindennap az egy csaiádból álló orosz női zenekar rendez énekelőadással egybekötött hangversenveket Ingel zenetanár vezetésével. Előadja a legújabb operákat, operetteket, egyveleget, szinfóniákat stb. Belépti díj nincs. A kitünő művész-család bizovára nagy látogatásnak fog örvendeni.

— **Dr. Katona Mihály** sárospataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben, f. hó 8-án, pénteken egész nap és 9-én, szombat d. e. 11 óráig Darabos-u. 55. sz. alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorhajosok számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.



Dr. SAJÓ BÉLA

ügyvéd

irodáját a Piac-u. 83. és 85. számok között nyitott új utcába dr. Horváth-féle házba helyezte át.

Amerika koronázatlan királyai.

Carnegie, Rockefeller, Morgan, Astor stb.

A könyvnyomtatás most jelent meg egy munka a fenti címmel. A cím olvasásakor tán azt gondolnók, hogy a munkában olyan emberek élete van leírva, akik életük iavarészét Mammon szellemének imádatában töltötték el. Az tévny. hogy ezek az emberek, akiknek életét leírva találjuk e műben, mint Carnegie, Rockefeller, Morgan, Astor, Hearst, Pulitzer, Wanderbilt és Barnum, nagy időt töltöttek el a materialis ióságok megszerzésének, továbbításának és értékesítésének szolgálatában, azonban életük végcélja mégsem ebben merült ki.

Csak nézzük Carnegie életét. Az ő élete a munkában, az igazi megpróbáltatásokban, a kitarásban, az élet viszonyainak kellő felismerésében nyilvánkozik meg. Szülei a James Watesnek világraszóló találmanya felfedezése, majd alkalmazása miatt jól iövedelmező takácsmesterségüket Skóciában tovább folytatni nem tudták és megélhetésük, 2 gyermekük felnevelhetése végett új hazaképen az újvilágot választották. Carnegie tehát a szegénység nehéz levegőjében nőtt fel. Akkor, amidőn a gyermekek életük reggelén álmódják és bizton hihetik reményeik aranyvetéseinek sikerültét, akkor a kis Andrew Carnegie a korai hajnali órákban indul már a pittsburgi szövőgyár kazánházába, hogy itt mint fűtő keressen kenveret és keresnényével enyhítse a kis munkás család nyomorát. A testet őr, nehéz fizikai munka mellett a gyár irodái helviségébe kerül, ahol jó írása és a számolásban való kellő képessége miatt jól használhatják. Majd mint táviratkihordó keresi meg kenverét, azonban ami felette szükséges és foglalkozás kifejtésénél, a cégek és telephelvények ismerete, ez nála hiányzik. Rövid idő alatt e hiányt is pótolja. Mint fiatal ember, akinek agva, érdeklődése minden iránt oly fogékonv, bizony nem hallgatja tétlenül a távirógépek zakatolását, megtanulja a távirógépek szerkezetét és a velük való bányi tudást, távirásznak lép elő. Néhány év múlva már mint a pennsylvániai vasutársaság titkára működik. Az észak-amerikai polgárháboru idején ő állítja össze az első siffre-táviratot, ez által jelentős szolgálatakat tesz a diplomáciának. Ezek után kezd feltűnni igazán és felcsillámlani a maga teljes fényében vállalkozó kedvének és erejének nagysága. Részt vesz az első amerikai vasuti hálókocsi-társaság megalapításában. Majd hallva azt, hogy az egyes farmokon jelentékeny tartalmu kőolajforrásokra bukkantak, néhány barátival szövetkezve farmokat vásárol a föld benső részében lévő kőolajforrások kihasználása és értékesítése céljából. Ezen a révén Carnegie Krözüsi vagyonra tesz szert s így hatalmas kiterjedésű gyárak igazgatását tartja kezében úgy, hogy ezek után elképzelhetetlen nagy iövedelmet élvez. Pl.: az acéltröszt naponként több mint kétszáz ezer koronát iövedelmez neki s ennek megfelelőleg egy óra alatt tízezer korona a iövedelme.

Amint így halljuk ezt a nagy összeget, bizony többünket az irigység érzete fogja el, tanakodván, miért így hatalmas összeg egy embernek, miért is környékezi meg a szerencse és ezt az embert és aranvozza be életét. A milliomosok tudják, még pedig na-

gyon is tudják, hogy őket a tömeg nem kedveli, nem szereti pedig vagyonuk nagysága, szinte mérhetetlensége miatt. Nem szabad, azonban, hogy az irigység mutakozzon rajtuk akkor, amikor például egy ilyen életet látunk lefolyni, mint Carnegieé. Carnegie dolgozott, fáradott, küzdött, szenvedett, sőt nélkülözött is addig, amíg életének eme úgyszólván napsugaras magaslata felüthatható. A kazánfűtő szerepétől a multimilliomos helyzetének megteremtéséig, igen sokat kellett a nélkülözések, az izgalmak és rettegek tömegén keresztülhatolnia. Hogy pedig a szegény takácscsalád gyermeke a kunyhóból az anyagi helyzetnek legmagasabb fokára jutott, ez nem a véletlen szeszélye, nem csupán Fortuna istenasszony különös kedvezése. Mint Carnegieénél, úgy a többi milliomosnál is megtaláljuk azt a vonást, hogy mindegyik nagy munka, kitartó, lankadatlan tevékenykedés és kitűnő élelslátás folytán, amelyek között igaz, hogy nem utolsó a véletlen sem. — Jutott ilyen magas helyzetbe.

De halljuk és olvassuk is, hogy milyen nagy mértékben rendelkeznek az anyagiak felett ezek a milliomosok, bizony azt a horribilis summákat nem hiába keresték meg. E hatalmas összegek iótekonv hatását a köz, a közösség is élvezzi közvetlenül és közvetve egyaránt. Mindnyájan ismerjük azokat a kulturális és filantropikus intézményeket, amelyeket ezek az amerikai milliomosok létesítettek. Mindmégannvi közélu alapítványok meggvőző erővel hirdetik a következő korok gyermekeinek is, hogy a milliomosok nem vonják ki magukat ama általános törvény alól, hogy szerzett anyagi javaik egy részéből az emberi nem javára, annak értelmi, erkölcsi és testi tökéletesítésére kell fordítani. Hangzik a vád: Igaz, hogy a milliomosok megteszik azt, hogy akkor, amikor működésük szinterét elhagyják, milliókat iuttatnak a polisznak. Erre viszont azt felelhetjük, hogy a milliomosok áldoznak a jótékonyaság oltárán akkor is, amidőn aktíve működnek a közgazdasági élet terén. A modern gazdasági elveket viszik be vállalataikba, amelyeknek segítségével bizony tetemes összeg jut a munkásosztálynak is. Carnegie például acélgyárában a legmegfelelőbb gyártási metódust; a Bessemer eljárást, vagyis a siliciumot tartalmazó öntött nyersvasból levegő hozzáadásával eszközölhető acélgyártást alkalmazta, amely bizony nagyszámú munkás foglalkoztatását kívánja meg. A milliomosok úgy tekintik magukat, amint a méhek cselekednek: mézet termelnek és ennek édességét a nagy-tömeg között elosztatják, jóllehet, hogy ezt önmaguk is tulságosan élvezték. Bár anyagiak után szaladnak életük reggelétől alkonyatukig, mindazonáltal, mivel igen gyakran kez-

detben ők járják az élet legnehezebb iskoláját: a szegénységet, bizony éreztetik szívük melegét is, az élet soha el nem hervadó virágát: a szeretetet. — Olvassuk el az Amerika koronázatlan királyai című művét, meglátjuk, hogy a munka nagyon tanulságos, számos kérdésre választadó mű, — végkövetkeztetésül levonhatjuk olvasásunk után, hogy ezek a jólét, az anyagi élet legmagasabb fokán élő emberek megérdemlik bámulatunkat, teljes rokonszenünket. Igazán ők sokszor a valóban szeretni tudó emberek prototipusai.

László Béla.

Csukamájolaj helyett.

Mily sok gyermeket kényszerítenek a csukamájolaj szedésére! A szülők bizonyára csak jól akarnak, de a gyermekek hálásak lesznek irántuk, ha Scott-féle Emulsiót szedhetnek csukamájolaj helyett. Mert ebben a készítményben a csukamájolaj szaga és íze nem érezhető s a gyermekeknek a sűrű keverék legtöbbnyire annyira ízlik, hogy az üveg láttára ujjongani és kapkodni kezdenek.

A Scott-féle Emulsió hatása — amint a tapasztalat megmutatta — gyakran meglepő, úgy hogy a gyenge gyermekek egykoru pajtásaikat úgy testi, mint szellemi képességek tekintetében gyakran tulszárnyalják. De mindig csak valódi Scott-féle Emulsió, sohasem utánzat!

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne, G. m. b. H. címére Wien, VII., akkor egy gyógyszer utján próbándagot küldünk.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bűnügyi főtárgyalások. A debreceni kir. törvényszék előtt a következő bűnügyi főtárgyalások vannak kitűzve: November 4-én: Berkovics Ede, hivatalból üldözendő rágalalmazás vétsége. Schmidt Jakob és társa sulvos testisértés büntette. Klein Kálmán és társa vétkesbukás büntette. November 5-én: Kliment Pál, párvialad vétsége. Bunva Károly, lopás vétsége. November 6-á: Atvi János, lopás büntette. Berki Antal gondatlanságból okozott sulvos testisértés vétsége. Dobi Gyuláné Dércsi Erzsébet, lopás büntette. November 7-én: Kovács Ferenc közokirathamisítás büntette. Varga János lopás vétsége. P. Tóth Zsuzsanna, lopás büntette. Gelén Sándorné, sulvos testisértés vétsége. Kohn Aladár, rágalalmazás vétsége. Fehér Sándor gondatlanságból okozott emberölés

Utánzások

az eredeti készítmény
jóságának bizonyítékal.

Dralle-féle Illusio a világítótoronyban, az első alkoholmentes illatszer, számtalan utánzások mintaképe gyanánt használtatik. Nem csoda! Mert **pompás, hasonlíthatatlan természetessége és legnagyobb kiadósága** folytán az »Illusio« egy csapásra hódította meg az egész földgömböt.

Egy csöpp már sok. Elég a bedörzsölés az üveg dugóval.

Figyelje meg a csomagoláson a »Dralle« nevet, hogy csakugyan az **eredetinek** jusson a birtokába! A Dralle-féle Illusio-nál megtalálja a biztosítékot arra nézve, hogy megválasztott izlésének eleget tettek

Dralle-féle

Illusio

a világítótoronyban.

Gyöngyvirág, róza, orgonavirág, heliotrop . . . K 4.—
lilya K 5.—
Illatszerkereskedésekben, drogeriákban és jobb fodrászüzletekben,
valamint a gyógyszerárakban kapható.

Georg Dralle, Bodenbach a E.



vétsége. November 8-án: Babiczki Sándor, gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége. Szabó Imre lopás büntette. Kerékvártó András, lopás büntette. Széll Györfi András, hatóság eleni erőszak büntette. November 9-én: Bende János lopás büntette. Kiriák Lőrinc gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége. Pető Gyula, család büntette. Lakatos János lopás büntette.

Debreczeni butorkészítő asztalosok áruzsarnok szövetkezte
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
11 968 TELEFON: 968 11
HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálószobák, ebédlők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyrtmányu házilag csomózott szemra szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	715.-
Oestrák hitel	608.-
4 százalékos koronaárjárdó	84 96
Államvasút	688.-
Jelszóbank	19.-
Rimamurányi	728 50
Salgótarjáni	717.-
Közuti vasút	652.-

Irányzat:

Magánlezámitósi kamatláb:

Bécs 5 %, Berlin 4 1/4 %, London 4 13/16 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svara K. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11 74
1913. áprilisra	10 39
Rész 1913.	10 03
Zab 1913.	8 08
Tengeri 1913. év május augusztusra	
Tengeri szept. Tengeri	

Készára 5-tel olcsóbb.

— A vasúti menetrend hiánvai. A vasúti menetrend hiánvainak orvoslása céljából a kamara széleskörű akciót indított kerületében. Megkereste az összes kereskedő és iparos testületeket, a városi és megyei törvényhatóságokat, a rendezett városú városokat, hogy a vasúti menetrend hiánvai elleni panaszait és a helyzet javítására irányuló javaslatokat közöljék a kamarával. A megkeresés folytán már eddig is számos helyről érkeztek a kamarához célszerű és könnyen megvalósítható javaslatok. A kamara hivatala a beérkező összes adatokat feldolgozza és a kerület vasúti menetrendi kívánságait összefoglaló felterjesztésben iuttatja november hó végén a keresk. m. kir. miniszter elé.

Vámiozberlet. Máramaros megye alispánia a Márafolyón átvezető vashidon szedendő vámszedési jog bérbeadására pályázatot hirdet. Ajánlatok nov. 12-ig adandók be.

Kenver és zab szállítás a honvédségnek. A debreceni és iászberéni honvédség részére kenver illetve zab, széna és szalma szállítására versenytárgyalást hirdetett a honvédkerületi parancsnokság. Pályázati határidő nov. 15. illetve 18. Hirdetmény a kereskedelmi és iparkamaránál betekinthező.

Ingtatlanok forgalma.

Ifi. Asztalos Imre és Id. Asztalos Imréné veszik Herczner Istvántól 200 négyyszögöl ingatlant 4400 koronáért.

Kovács Imre és neie Márkus Mária veszik Herczner Istvántól 170 négyyszögöl ingatlant 3800 koronáért.

500 koronát

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használata mellett füveje 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 1911, y Sommergasse 1.** — Kapható Debreczen minden gyógyszerárban és dregueriában. Csakis **Bartilla fogvil.** kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. O helyekre uol nem kapható. **hőrméneve** küdök 7 üvegre 5 kor. 80 fillérért.



LEGTARTÓSABB
huzott drótszálás lámpa.
Magyar
SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK
Budapest, VI., Terézkörut 36.

Pályázat házfelügyelői állásra.

A debreczeni református egyház új bérházához házfelügyelőt óhajt alkalmazni, egyelőre a 49. sz. lakás bér nélküli használatából álló javadalmazással és majd a tényleg befolyó bérjövedelem fél százalékának odaengedésével, ami iránt a presbyteriumhoz immár előterjesztés is tétetett.

A házfelügyelő kötelességeire vonatkozó szabályzat az egyház irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Felhivatnak azok, kik erre az állásra pályázni kívánnak, hogy kérvényeiket kellően felszerelve **ez évi november 15-én déli 12 óráig** az egyház iktató hivatalába adják be.

Kelt Debreczenben, a református egyház bérházépítettő-bizottságának 1912. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Dicsőfi József,
lelkészelnök.

Kovács József,
főgondnok.

Tóth Kálmánné és Tóth Laiosné veszik özv. Babka Mátyásnéól cseréi házat 1200 koronáért.

Darabos Imre és neie Óri Juliánna veszik Tokaii Laiosné Oláh Erzsébettől Boier teledi házat 3700 koronáért.

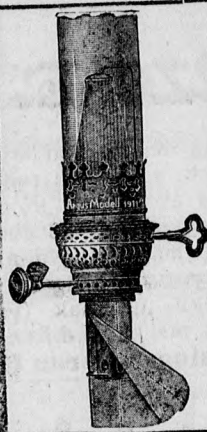
Szabó András és neie Kovács Juliánna veszik Burai Sándor és neie Garai Zsuzsánától Gerébi teledi házat 300 koronáért.

Berecz Gábor és neie Kónya Sára veszik özv. Ferenczi Józsefné Porta Zsuzsánától balmazuivárosi házat 1800 koronáért.

Pócs István és neie Fehér Eszter veszik Törös Balázs és neie Fehér Erzsébettől Homokkerti házat 15000 koronáért.

Intézet **kereskedelemtudományi** tanfolyamok részére: Mester Frigyes, az Európa határain tul ismert előbbi Kereskedelmi Akadémia Leipzig, volt tulajdonosa. Ismertetéseket ingyen küld az oo o igazgatóság. o oo

Mindenütt izzófény! (Pótolja a szengázt és a villamos világítást.)
Mindenütt káprázató fényes világosság!



Petroleum-izzófény-égő
„ARGUS”

Modell 1911.
Aranyérmek: Paris, London.
Az 1911-es modellel végre sikerült egy égőt előállítanunk, amely az **összes követelményeknek megfelel.** Ez a **legfőbbkétesebb** és egytípusú más rendszer még csak meg sem közelíti. Azonnal ég, **szagtalan**, olyan világos, mint a légszusz, egy liter 15-18 óráig ég.

Könnyebben kezelhető, mint a közönséges lámpa. **Mindenütt alkalmazható**, csak a mendence csavarnyilásának átmérője közlendő. Ara hálóval és lámpaüveggel **750 korona.** Pót-izzótest **50 f.** Pót-lámpaüveg **40 f.** Az összes rendszerű izzótestek saját gyártása. Árjegyzéket világítási cikkekről, petroleum-kályhákrol és újdonságokról ingyen és bérmentve. Fizetőképessé képviselők és kereskedők kerestetnek.

GASLÜHLICHT-INDUSTRIE. Hauptdepot: **Josef Hirsch**
Wien, VIII., Kochgasse 3.



Sirolin "Roche"

biztos, hatásu tartós köhögésnél, a légutak hurutainál, hörghurut és **asthmánál.**
Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű Sirolin "Roche"-al való hosszabb kura megvéd az összes ártalmas következményektől. "SIROLIN,"Roche" oldólag és fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emésztést.
Sziveskejék a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.



APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozóknál tessék válaszlevelet csatolni.

Elsőrangú kölcsönös életbiztosító-társaság alkalmat nyújt oly

lelkiismeretes és igyekvő uraknak, akik eredményes üzletszerzői és szervezői közreműködést biztosítanak

jól díjazott állás

elnyerésére. Kimerítő ajánlatokat csakis komoly, megbízható reflektánsoktól kér »Ausserst konkurrenzfähige Einrichtungen« jelige alatt **Eduard Braun** hirdetési iroda Wien, I, Rotenturmstrasse 9.

Levelezés

Férjet keresnek: gazdag délamerikai fiatal özvegy, 24 éves orosz k. a. 50,000 rubel vagyonnal, néhány bécsi és magyar hölgy 50 200 000 korona vagyonnal, 22 éves német árva lány 400,000 márka vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy és özvegy. Komoly szándéku uraknak (vagyon, vallás, foglalkozás mellékes) díjtalan felvilágosítást ad: **Schlesinger, Berlin 18.**

Üzlethelyiség

Jómeneteli vendéglő eladó házzal együtt. Bösörmenyi-ut 53. sz. alatt.

Üzlethelyiség kiadó a Piacon. Cim a kiadóhivatalban.

Üzlethelyiség legforgalmasabb helyen. Uranus-Szinház—Zenede között (kivánatra lakással) kiadó. Csapó-u. 19. sz.

Üzletvezetőnek felvétetik pálinka- bor- sörkimérési üzletbe. kereskedő vagy kereskedőség. Értekezhetni Áron Manó és Társa irodájában. Széchenyi-u. 22. sz.

Lakás

Egy különbeáratu butorozott szoba kiadó. Darabos-u. 48. sz. alatt.

Egy szépen butorozott szoba teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Két szoba, előszoba, iroda, raktár, műhely kiadó. Csapó-u. 11. Sümeghv-nél.

Egy különbeáratu, csinosan butorozott szoba kiadó. villany bevezetve. Széchenyi-utca 14. sz. alatt.

Állást keres

Megbízható **kölcsönközz** titót keres elsőrangú cég (önkölcsönző) azonnal. Ajánlatok **H. F. 24. Po tamt Schöenberg-Be lin** címzendők.

Tiszta takarítónő felvétetik egész napra. Piac-utca 22. sz. alatt.

Takarítónő a koraxreguli órákra iroda takarításra kerestetik. Cim a kiadóba.

Gvermektelen házaspár házmesternek felvétetik. Miklós-u. 6. sz. alatt.

Tisztességes házmester vagy magánvos aszszony felvétetik Batthvány-u. 10. sz. a.

Pénztárnoknak felvétetik pálinka- bor- sörkimérési üzletbe éltesebb nő. vagy nyugdíjas. munkaképes férfi. Értekezhetni Áron Manó és Társa irodájában. Széchenyi-u. 22. sz. a.

Nagy ösmeretséggel bíró egvének szép övedelemre tehetnek szert előkelő vállalatnál. Referentiás aianlatokat a kiadóhivatal továbbít „fix fizetés” eljégére.

Óvadékképes elárusító-ügynök felvétetik. Honvéd-u. 16. sz. a.

Különféle

**VALODI prágai sonka, hideg felvágó-
tak, ementáli és csemege sajtok naponta friss vágásban kaphatók Deutsch Lajos főüzletében Piac-utca 38, és a főüzletben Piac utca 72.**

30 éve fennálló üzletben legujabb férfi kalapok, kötött női, gyermek-kabatok, és sapkák, keztük, lábszárvédők, alsó tricott és gallérvédők alkalmi árban Schwarz M. L.-nél Piac-u. 52.

Legjobban kilizetti magát maradékot venni, szövet, parchet vagy kartonból, ami Szépe utódánál Kossu h-u. 6. nagy mennyiségben kapható.

Fűszerüzletberendezés olcsó árban eladó Bösörmenyi-ut 69. sz. alatt.

Jókarban levő négy szék eladó. József kir. herceg-u. 21. sz. alatt.

Egy jókarban levő plüskabát olcsón eladó. Piac-u. 77. sz. I. em. 6. sz.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Csak decz. 31 ig vásárolhatunk gyári áron Szépe utódánál, Kossuth u. 6. sz., mert újévben ezer üzlet feloszlik.

Ha szándékszik pénzt takarítani, úgy olvassa el e hirdetést. Gyermek cipők 20/25 tartós, téli bélés 2 kor. 40. Gyermek cipők 26/28 tartós, téli bélés 3 kor. Fiu és leány cipők 29/34 tartós, téli bélés 4 kor. Fiu csizma 4 kor. 40.-től feljebb. Fiu ruha 4 kor. 40.-től feljebb. A legtartósabb **férfi női** cipők nagy választékban. Kalapok, sapkák és férfi divat cikkek nagyon olcsón **Klein Izsó** nál, Csapó-u. 18

Drága világban ne költsük pénzünket hitvány dolgokra, hanem szép szövetért, szőrmeáruért, jó meleg kötött dolgokért gyereünk Kontsek divatruházába.

Lópochrócok, kocsitakaró-ponyvák legolcsóbban Fohn József széküzletében Kereskedelmi és Iparkamara bérpalota. (A kir. törvénytől mellet.) Telefon 492.

Önt is érdekli! Női és férfi kabatok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Meg van mentve nagyobb kiadástól, ha szükségletét Szépe utódánál Kossuth-u. 6. szerzi be, hol most minden leszállított áron kapható.

Rózsa krumpli házhoz szállítva, már 25 kg.-tól elkezdve, 6 koronáért kapható Kandia-utca 15. sz., az üzletben Kissnél.

Nagy **gázkályha** jutányos árban eladó Schön Sándornál Piac-u. 14.

M van Kontsek Kornel kirakatalban? — Szükséges, hasznos, tartós és divatos öszi újdonságok, melyek érdemesek a megtekintésre.

Egy jókarban levő cimbalom eladó. Késes-u. 39. szám.

Welsz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Ki szép és tartós c. „t óhajt venni vagy rendelni az bizalom” keresse fel **Falusí Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Jókarban levő ebédlő- és hálószoba-butor eladó. Piac-u. 47. sz. alatt.

Egy **gázkályha** eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Borecet literszáma kapható Piac-u. 77. sz. I. em., 6. sz. alatt.

Egy **alig használt gramophon** 30 drb vadonai lemezzel eladó. Olaitó 5. sz. alatt.

Zománc-táblák megrendelhetők Piac-u. 49. sz. alatt II. udvarban.

40 hektoliter ó. 30 hektoliter ui bor eladó. Batthvány-u. 4. sz.

Egész ui. modern hálószobabutor eladó. Darabos-u. 9. sz. a.

Folytonzó kálvhák a legolcsóbban Tóth Józsefnél a Margitfürdővel szemben. Telefon: 773.

Jómodoru fiatalember izr. családnál teljes ellátást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Állást keres

Vincelléri állást keres 31 éves családos ember 1913 január 1-re, ki már ilyen minőségben 12 év óta működött. Cim a kiadóban.

Azonna i belépésre állást keres perpekt magyar, német mérlegképes könyvelő. Cim a kiadóhivatalban.

Több évi gyakorlattal bíró mérlegképes könyvelő, ki németben is perpekt — melékfoglalkozást keres. Cime megtudható a kiadóhivatalban.

Varrónó házakhoz aianlkozik. Tizenhárom-város-u. 19. sz. a.

Házak-Telkek

Bocskay-kertben vasuti állomás és posta-ügynökség 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínén.

Debreczenben a Boldogfalvai-kertben 5100 négyszögöl, házhelyeknek való belsőség, — a Péczely-utcai 7. számú ház eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Vámospercsen 40 hold föld tanyával, 7 hold szőlő gyümölcsössel eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóban.

Hajduböszörményben 3 ház, udvar, a Vén-kertben 700 négyszögöl gyümölcsös fákkal beültetett házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

„MÄDCHENHORT“

Első oszt. által. Emberbaráti Leánykiházasító Egyesület. Központi igazgatóság Bécsben. Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VIII., Stáhy-utca 1. szám. Telefon : József 4—39 : Telefon

Apák! **Anyák!** **Leányok!**

A „Mädchenhort“ leánykiházasító egyesület, az utolsó évben 500 tagjának összesen 450 000 koronát fizetett ki, kiházasítási összeg gyanánt. E tagok mindegyike két év alatt mintegy 200 koronát fizetett be és ennek fejében készpénzben 900 K.-t kapott. A lehető legkedvezőbb feltételek arra, hogy csekély befizetés mellett, készpénzben 1500 koronáig terjedhető kiházasítási összeghez juthassunk. Mindennemű felvilágosítást ingyen és bérmentve készsággal megad a vezérképviselőség. Képviselek ugy Budapestben, mint a vidék minden városában kedvező feltételek mellett alkalmaztatnak.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.



A gazdálkodás beszüntetése miatt jutányos árért eladó 26 köblös kifűző minőségű szántó tanyaépületekkel!

25 ezer koronára van feladva!

A sámsoni köves uton kell menni, a sámsoni vasutvonalon levő **Dombostanya** állomáshoz gyalog egy jó negyedóra jársnyira, a Tornyostanya mellett van ez a tanya. Tulajdonosa Nyiregyházi Kiss Gábor ur, lakik Hádházon 236. számú házában. Kifűző minőségű szántó, most haszonbérbe van adva, van benne egy katasztrális hold szőlő és a következő épületek: A tanya-épület magában foglal 2 szobát és konyhát. Van továbbá egy 8 öles istálló, 4 öles góré, jó vízű kut. A tanya udvara léckerítéssel, az egész tanya pedig akáccal és árokkal van körükerítve.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tüzifa, szén, mész, cserép, cement, tégl

és mindennemű építkezési anyagok

legolcsóbb beszerzési forrásra

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Kungária“-malom mellett.

„Kossuth Lajos“ gyógyszerár és vegyszertár és laboratórium

DEBRECZEN, PIAC-U. 30. KORZÓ.

Csak Dr. Szelényi L. m. tejrémje a legjobb arc- és kézfinomító. Vegye meg!

Droguista árucikkek droguista árban, legnagyobb raktár francia, angol, amerikai illatszerekben és kosmetikai cikkeiben.

Telefon 5-95.

Dr. Szelényi Arpád, gyógyszerész.

ELSŐ BIZTOSÍTÓ-INTÉZET KATONAI SZOLGÁLAT ESETÉRE

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt debreczeni vezérképviselőségének irodája:

Piac-u. 77. sz. (Hutflész-ház.) Telefon 11-47.

Biztosított tőkék: 80,000,000 K. : Biztosítéki alapok: 30,000,000 K.

Fiu gyermekek előnyös biztosítása katonai szolgálat és nagykorúság idejére. Leány gyermekek hozomány és kelengye biztosítása. Élet és halál eseti, özvegyi, agkori, nyugdíj és járadék biztosítások a legolcsóbb díjtételek mellett. A besorozott fiu gyermekek jelentékeny besorozási jutalomban, az összes biztosítottak a tiszta nyereség 60%-ában részesednek. **Háboruban** megsebesült és rokkant tagok az intézet „Rokkant” alapjából időleges vagy állandó támogatásban részesülhetnek.

Figyelem!

Állami, városi tisztviselő uraknak igazolványba szükséges visít képek. **Takács Vince** fényképésznél Egyház-tér 3. sz. kedvezményes árak mellett 2-3 nap alatt készülnek. Ugyanott feltűnő szép fényk. lev. lapok 12 db 3 koronáért.

Egyház-tér 3.

Simonffy-
utca 55.

Ruhafestő.

Szechenyi-
utca 6.

GÖZTISZTÍTÓ.

Wacha Róbert
Debreczen.

Telefon 840. Telefon 840.
Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe:
Simonffy-u. 55. sz. intézendők.

Ágyteli-
tisztító.

Varga-
utca 35.

Vegy-tisztító.

Verbőczy-
utca 14.



NIGRIN

a legjobb
cipőkrém
az egész
világon. Az

eddig világhírű wiksznek vitriol nélküli gyártása is.

St. Fernolendt, Wien III.

os. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári lennállás.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.



Itt volna egy nagyon kedvező

háztételi alkalom!

A városból leendő elköltözés miatt most nagyon olcsó árért meg lehet kapni! Villanyos közlekedés! Az Árpádtéri villanyos megállóhoz egy pár percnyire! Nagyon olcsóért és kedvező fizetési feltételek mellett meg lehet kapni

A Csapó utca végén levő Uj-Móricztelepen, Dobó-utca 33. szám alatt van ez a szép nagy sarokház, 5 ablakkal az utcára, hatalmas nagy telekkel. Tulajdonosa: Galló Sándor ur és neje.

A Dobó-utca most már járdával és villanyvilágítással van ellátva, éppen e ház előtt ég a villanylámpa. A telek nagysága 325 kvadrától, 180 kvadrától termő szőlő és gyümölcsös. Az épület, mely cseréglából van építve és cseréppel fedve, magában foglal egy rendbeli 3 szobás lakást, üvegezett folyosóval, konyha, spádz, jóvizű szivattyus kut, három kamarahelyiség, külön baromfi-udvar stb.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójáratok

Rotterdam-Newyork-Kanada között.

Iroda: Budapest, VII., Thököly-ut 10.

Telefonszám 632.

Alapítatott 1893-ban.

Telefonszám 632

Halmágyi Sámuel

fő- és fióküzletébe, Debreczen, Piacz-utca

megérkeztek

óriási választékban Sealskiúch felöltők, bársonykabátok, uti és városi bundák, reglanok, intézeti leányruháik.

Külön nagy szőrme kiállítás!

Persianer, Sealskiu és Caracul kabátok, mindennemű szőrmeből karmantyuk és boák, gyermekgarnitúrák, menyasszonyi kabátok dus választékban. Costümök, leányruhák, blousok és pongyolákban legszebb különlegességek.

Olcsó árak!

Angol costum 30 korona.

Előzékeny kiszolgálás.

Legelőcsőbb, legszebb és legjobb

férfiöltönyök
és **télikabátok**

Grünfeld Adolf és Társa

férfi- és fiuruha-áruházában kaphatók

Debreczen,
Kistemplom mellett.

Nagy Lajos hirdetői irodájából
Csapó-utca 13.



Végtelen olcsóért!

Minden elfogadható áron eladó!

A Nagyalomással szemben levő

Boldogfalvai-kertben, Egyletkert-utca 12-ik szám alatt levő óriási nagy telkű ház. Kévs készpénzzel megvehető. Gyönyörű helyen fekszik. Kitűnő utja van. Tulajdonosa **Kallós Antal** mozdonyfűtő ur és neje.

Különböző nagyságu üveg- és bádoppalackokban.



Mindenütt kapható! Kérjünk ingyen próbát!

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

Nagy Lajos hirdetői irodájából Csapó-u. 13.



Eladó olyan házak Debreczenben és a közeli szomszéd városokban, melyeken fűszerüzletek és italmérésék is vannak!

Debreczenben, Kigyó utca 3. számú **HÁZ!** A Faragó-utcai villanyos megállóval éppen szemben! (Csapó-utcai vonal.)

Tulajdonosa özv. Demeter Istvánné urnő. Van e házon egy régi, jömeneteli fűszerüzlet, italmérés és dohányeladási engedéllyel. Azonnal átvehető! Elhalálozás miatt minden elfogadható árért!

Debreczenben, a vaggongyár mellett szép nagy sarok ház! Nagyon kedvező fizetési feltételek!

A Vaggongyár mellett, a Bihari-telepen, az Ocskai- és Onossai utcák sarkán van ez a szép nagy modern épület. Tulajdonosa Tar Ambrus pályafelvigyázó ur és neje. Van rajta két üzlethelyiség és 3 rendbeli lakás.

Nagyon olcsóért meg lehet venni!

Sámsonban, éppen a vasúti állomás mellett! Kitűnő üzlet! Szép nagy sarokház!

Ezen szép nagy sarokház Sámsonban, az állomással éppen szemben, Hadház-utca 31. szám alatt van. Tulajdonosa Sallai János ur és neje. — Kitűnő fűszerüzlet, korcsmával, pálinkafőzővel, teljes üzleti és korcsmai brendezésekkel együtt.

Az ára az egész mindenségnek 14 ezer korona!

Hatalmas nagy telek, a fűszerüzleten és korcsmán kívül van egy nagy szoba, konyha, kamara, pince, pálinkafőző, istálló, pince, jégverem, sertés- és baromfi-udvar ólakkal ellátva.

Ezen ház uri megélhetést biztosít! Remek levegő! Kitűnő közlekedés!

Sarokház Hadházon! 338. szám. Régi jömeneteli fűszerüzlettel és italmérésessel! Ára 7 ezer korona!

Tulajdonosa e háznak Eckstein Mór terménykereskedő ur, lakik Hadházon, Kossuth-utcában. Ezen ház, mely bádogtetővel van fedve, az üzlethelyiségen kívül magában foglal két szép nagy szobát, nagy kamara, konyha, óriási nagy veranda, nagy udvar, fűskamara és gyümölcsfák.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

Kiváló szép egy és két éves gazdag gyökérszerű szőlővívnyminőségű fásoltványok a legjobb bor- és legszebb csemegefajokból, közöttük „Kreana“ (Bánati Rizling), a legjobb és rendkívül bőtermő borfaj, és „Muscat Csabagyöngye“ a legfinomabb és legkorábban érő csemegefaj. Ezenkívül amerikai sima és vöröses szőlővívnyok a legjutányosabb árak mellett eladók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ERZSÉBET SZŐLŐOLTVÁNYTELEP

Tulajdonos: **SCHMIDT MÁTYÁS,**
BOGAROS (Torontálmegeye).

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien

II. Kurzbauergasse 3.

Kapható **Friss Sándor** kereskedőnél Debreczen.

Megbecsülhetetlen

és megfizethetetlen gyógyszerül szolgál **rheuma, köszvény, húlés okozta hasogatódás, nyilallás és szuródásoknál** a kiváló hatásu

Csillag növénysszesz.

Hírét és közkedveltségét különösen annak köszönheti, hogy fent nevezett bajoknál kitűnő hatása van és már rövid ideig használat után javulás és gyógyulás áll be.

Gyomorgyengeség, szélgörcs, tejfájás, köhögés, mellszorulás és több naponként előforduló bajnál :: kipróbált hatása van a ::

„Stella növény essentia fluid“-nak
1 üveg ára 40 fillér.

Mindkét kitűnő gyógyhatásu szer több évi tapasztalás és kipróbálás után került forgalomba. Kiváló hatásuk rendkívül kedvelté és ismertté tette ugyanarra, hogy a legelterjedtebb házi szereknek tekinthetők.

Kapható a készítő **REICHARD SÁNDOR**
Csillag gyógyszerárában
Debreczen, Árpád-tér.



Amerikai Czipő Részvénytrásaság

American Shoe Company Ltd.

Debreczen, Piac-u. 44. sz.

!! 1085 !! Helyi, megyei és interurbán telefonszám !! 1085 !!

Elsőrendű valódi amerikai női-, férfi- és gyermekczipő-különlegességek kizárólagos raktára.

Divatos formák!

Kérje képes árjegyzékünket.

Kitűnő anyag!



PALMA

valódi
KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA.
MINŐSÉGE: ARANY

BUTOR!

Teleph. 377. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menasszonyi kelengyék óriási választékban.

Varga József
Debreczen, Piac-utca 44. szám
sz. udvarban.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó u. 13



Itt volna egy végtelen olcsó vétel! Biztos megélethet! — Eladó ház üzletekkel, igen jömeneteli fűszerüzlet! Italmérés és dohányeladással! Kedvező fizetési feltételek!

Ezen ház a Vagongyár háta megett levő Bozzay-telepen, Keresztési-utca 25/a szám alatt van. Tulajdonosa: Szolnoki Imre ur és neje.

Teljesen új, cserepes épület, van rajta három üzlethelyiség, igen jömeneteli fűszerüzlet, italmérés és dohányeladási engedéllyel. Van továbbá 3 szoba, előszoba és egy nagy borivó helyiség. Világos pince, fűskamara, külön kamara, 80 darab sertésre akol, jó vizű kut, külön baromfi-udvar baromfi-óllal.

Az ára 13 ezer koronára van feladva, az elmúlt évben pedig 15 ezer koronáért is kérték már.



BAJOR IGNÁCZ
BUDAPEST
ÉPÍTKEZÉSI VÁSÁNYAGOK
ÉS GÉPEK RAKTÁRA.
TELEFON: 14-37.

Budapest, V., Szemere-u. 20.

Nézzé meg a

Donogán és Somossy
feltűnést keltő kirakatait.

Debreczen, Kistemplombazár.

Értesítés!

1 Barchet	bleuz	K 150-től
1 Delain	"	K 250-től
1 Gyapjuszövet	"	K 300-tól
1 Csipke	"	K 340-től
1 Flanell pongyola	"	K 500-tól
1 Gyapju plaid	"	K 330-tól
Gyermekruhák	"	K 150-től

Csipke, Selyem, Gáz, Marquiset, Bársány és Posztó Blouzkü önlegességek!

Bársány, Szövet és Barchet gye mekruhák óriási választékban!

Uri, női díjat fehérneműek és harisnyák. Nehéz selyem férfi nyakkendők — 70 fil. től. 1 pár szarvasbőr keztyü 196 fil.

Leánykabátokban nagy választék!

Reichmann-nál.

Royal szállodával szemben. Piac-utca 85. szám.



Ujdonság! Törv. véd. Styria-
UNIVERSAL
kötőgép

az összes pamutvastagságok kötésére, akár finom, akár durva. „Styria“-kötőgépgyár Grác 102. Ismeretesek ingyen. Legolcsóbb ár. Részletfiz. tőrszó. Képv. ke. estétnek

RUHA- és KELMEFESTÉS

KOZHIRRÉ TESSZÜK,

hogy külföldi mosómentert szerződtettünk, miáltal módunkban van nagybecsű megbízóinknak olyan gallért, kékelt és fehérneműt szállítani, mely bármely bel- vagy külföldi tisztítást úgy szépségben, mint tartósságban messze tulszárnyal.

HRABÉCZY ELŐ DEBRECZENI GOZMOSÓ
VEGYTISZTÍTÓ ÉS RUHAFESTŐ R. T.

Gyár és főüzlet: SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ. Telefon 323.
Fióküzletek: Csapó-u. 30. Telefon 668. Hatvan u. 11. Telefon 578. Miklós-u. 1. Telefon 1148. szám.
Felvételi telep: Glück Ede uridivat áruháza. Telefon 602.

! FÜRÖTTLENITETT ÁGYTOLLTISZTÍTÁS !

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

40 láda árut olcsón vettem s most olcsón adom.

1 mtr szép blouzelme 26 fillér. 1 mtr igen szép és jó kreton 28 fillér. 1 mtr jó minőségű barchet 29 fillér. 1 vég 23 mtr 8811. sz. alatt védett lilom madopolán chiffon 1050 K. 1 mtr valenzien csipke ismét 2 fillér. 1 mtr 120 cm. széles blouz- és pongyolakelme (kasán) most 120 K. 1 mtr 140 cm. széles kosztümkelme, kiváló jó minőség 102 K. 1 mtr 120 cm széles alj és kosztümposztók, új modern kivitel 72 fillér. Sima bársány, minden szín 120 K. 1 mtr jó ing- és blouz-zephir 32 fillér. Schaal kendők, kötények, trico-árak, diszek, szallagok, selymek, harisnyák, téli kendők, szőnyegok, ágygarnitúrák, fehérneműek, mindezek, mind olcsón lesznek eladva.

A vétel nem kötelező, — tessék megtekinteni.

Ifj. Molnár Lukács

Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben.

KÖHÖCÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobba
RÉTHY-féle pemetefü czukorkánál!

Vá-árlásoknál azou an vigyázzunk és határozot-
tan RÉTHY-félet k rjünk, mivel sok haszontalan
utánzata van. Az eredetiek minden egyes da-
ra jón rajta van a Réthy név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor.
Mindentűt kapható.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13



Eladó Szatmáron a Széchenyi-szálloda! Más vállalkozás miatt! Bármily elfogadható áron! Azonnal is átvehető!

Szatmár legforgalmasabb helyén, közel a vasúthoz, Árpád-utca 24. szám alatt. Teljesen újonnan berendezett szálloda, ét-terem, sörház, pálinkamérés, külön bodega, 5 újonnan berendezett vendégszoba. Van a vendéglős részére 2 szobás lakás mellék-helyiségekkel, 2 konyha, személyzetnek lakás, kitűnő borospince. Öt éves bérleti szerződés, évi bér 4050 korona. Tulajdonos: Popovics Sándor ur.

Szónyegporolás!

Kiadó üzlethelyiség.

CSAPO-UTCZA 18. SZÁM ALATT
nagy üzlethelyiség november 1-re kiadó.
Felvilágosítást ad dr. Elek Dezső ügyvéd.

NEIGE DE FLEURS

"VIRÁGHÓ"

az új fajta, tudományosan készült
kéz- és arczkrém
a jelenkor legjobb higiénikus piperesere.
Tuba 80 fill. Mindentűt kapható. Doboz K 1-60.

A testi egészség főfeltétele

az, hogy a tápanyagokat tökéletesen megemésszük.

Egy kipróbált, kikeresett legjobb és leghatásosabb gyógyfűvekből gondosan összeállított étvágyat elősegítő, emésztést előmozdító és enyhe levezető házis er, mely a mértékeltenséget ismeret kielégítő hűs diéta, meg-hílt és elhangyosítás által előidézt székrekedést mint gyomoréget, felfúvódást, a túlsok savanyképzést és a gör-csös szenvedéseket enyhíti és megszünteti ez a ROSA gyo-morbalzama a Fragner B. prágai gyógyszerárától.

FIGYELEM! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.



FŐRAKTÁR:

B FRAGNER cs. és k. udvari szállító
a „Fekete sas” gyógyszerárta, Prág, Kleinszte 203.
Ecke der Nerudagasse.

Postaküldés naponta.
1 egész üveg 2 kor., 1 fél üveg 1 kor. Postán a K 1.50 előleges beküldése mellett kis üveg, K 2.8 nagy üveg, K 4.70 két nagy üveg, K 8.— négy nagy üveg, K 22.— beküldése mellett 14 nagy üveg ausztr.-magyarország minden állomására bérmentve küldetik. Kapható Debreczenben Mihalovits Jenő gyógyszerárától.

Most érkezett!

Alkalmi vétel!

BLUMENSTEIN VILMOS ÜZLETÉBEN

Piacz-utca 14., Bika-szállodával szemben.

1 drb Barchet blous	most csak	2 K 50 fill.
1 » Női posztó blous	» »	3 » — »
1 » Tüll, vagy selyem blous	» »	8 » — »
1 » Fehér szoknya és nadrág csipkedisszel	» »	5 » — »
1 » Női himzett vászon ing	» »	2 » — »
1 » Ajouros kávékészlet	» »	5 » — »
1 » Damaszt asztalkendő	» »	1 » 10 »
3 » Nyakkendő	» »	1 » 30 »
3 pár férfiharisnya, téli	» »	— » 90 »
1 mtr doublé mosóflanell	» »	— » 90 »
130 cm. angol kelme métere	» »	1 » 30 »

Óriási választék fekete és színes bársonyokban. Legújabb angol és doublé kelmék. Férfi és női fehérműek. — Asztal- és kész himzett ágynemű, stb. **Szigoruan szabott ár.** — Tisztelettel **Blumenstein Vilmos.**

Legalkalmasabb bevásárlási forrás férfi-, fiu- és leánygyermek ruhákban
Neumann M.
cs. és kir. udvari és kamarai szállító
Debreczen, Piacz-u. 51.



Linoleum

gyári raktár.

Telefon: 6--44.

Haas Lipót Debreczen, Piacz-utca 49. szám.

Mint ahogy üzletemet november havában az

Ipar- és Kereskedelmi Bank volt helyiségébe
Piac-u. 58. sz., megyeház mellé

helyezem át,

igy az összes raktáron levő árukat

mérsékelt árban árusítom.

Az új helyiség világvárosi mintára lesz berendezve.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.